1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
(212) BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 16. П'ЯТНИЦЯ, 26-го СІЧНЯ 1973 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, JANUARY 26, 1973 No. 16. VOL. LXXX.

ЗАКІНЧУЄТЬСЯ ВІЙНА У В'ЄТНАМІ; ЗАВІШЕННЯ ЗБРОЇ ЦІЄЇ СУБОТИ

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ЗАПЕВНЯЄ, ЩО ДОСЯГНЕНО МИР З ЧЕСТЮ; ВСІ АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛОНЕНІ БУДУТЬ ЗВІЛЬНЕНІ ПРОТЯГОМ 60 ДНІВ І В ТОМУ ЧАСІ БУДУТЬ ВІДКЛИКАНІ ВСІ АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА З В'ЄТНАМУ; АМЕРИКА ДАЛЬШЕ ВИЗНАВАТИМЕ УРЯД ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ЗА ЄДИНОЗАКОННИЙ; АМЕРИКА І СВІТ ПРИЙНЯЛИ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗАМИРЕННЯ З ВЕЛИКОЮ ПОЛЕГШОЮ ТА НОВИМИ НАДІЯМИ.

Вашингтон. — Президент Ніксон проголосив у вівторок 23 січня ц. р. вечером у радіо - телевізійній промові закінчення війни у В'єтнамі. Він повідомив, що в той сам день вполудне Генрі Кіссінджер від Америки і Ле Дук То від Північного В'єтнаму підписали своїми ініціялами узгіднений ними у Парижі текст договору, який офіційно буде підписаний в найближчу суботу 27 січня. Впродовж 60-ти днів, почавши від найближчої суботи, вернуться всі американські воєнні полонені й будуть відкликані всі американські війська з В'єтнаму. Президент висловив надію, що це буде тривкий мир у В'єтнамі та в усій Південній Азії, закликав сприяти тому мирові обидві сторони в'єтнамців й усі інші заінтересовані країни, прославляв родини полонених та, наприкінці своєї промови, прославляв померлого два дні тому колишнього президента Линдона Б. Джонсона, як того, що його дехто хотів змалювати, як „людину війни", коли насправді він жагуче прагнув миру. (Повний текст промови президента в українському перекладі поданий поруч).

Підписання ініціялами договору у Парижі

Асистент президента Ніксона д-р Генрі Кіссінджер і його комуністичний контрпартнер Ле Дук То вийшли у вівторок 23 січня ц. р. вполудне з будинку Міжнародного конференційного Центру у Парижі (колишнього готелю Мажестік, де від чотирьох років відбувалася конференція про В'єтнам) і вони всміхнені стиснули один одному руку перед фотографами. Кіссінджер, який в минулий понеділок прилетів був до Парижу, тричі від того часу розмовляв у Парижі з міністром закордонних справ Південного В'єтнаму Тран Ван Лямом при чому — безпосередньо після останньої розмови з ним — від'їхав на летовище і вернувся до Вашингтону та нараджувався з президентом Ніксоном ще перед його радіо-телевізійним виступом. Перед своїм відлетом з Парижу Кіссінджер нічого не виявив журналістам, заповів тільки, що переведе в середу вполудне окрему конференцію у Вашингтоні. Загально вважають, що на тій пресовій конференції Кіссінджер кине світло на ті справи, що їх промовчав президент Ніксон: чи в Південному В'єтнамі залишаться перебуваючі там регулярні війська Північного В'єтнаму, — як виглядатиме Міжнародна Контрольна Комісія, — як виглядатиме мішана військова комісія обох в'єтнамських сторін і Америки, — які будуть дальші кроки на шляху до розв'язки політичної проблеми В'єтнаму, — яка ситуація у Ляосі й Камбоджі, — хто підпише договір у суботу і т. п.

Становище Південного В'єтнаму

Президент Південного В'єтнаму Нгуєн Ван Тієу, потвердивши завершення у Парижі мирових переговорів між Америкою і Північним В'єтнамом, окреслив пакт про перемир'я, як перемогу над Північним В'єтнамом, який після 18-ти років агресії мусів визнати, що він не всилі збройно перебороти вільний Південний В'єтнам. Названий президент заявив ще раз, що Південний В'єтнам не буде невтральним та не допустить у себе коаліційного уряду з участю комуністів. Він заявив, що „скінчилася збройна боротьба, але буде вестися політична боротьба, в якій ми переможемо безбожницьку комуністичну доктрину". Радіо-телевізійна промова південно-в'єтнамського президента була спокійна, але назагал висловлювала скептицизм у щирість і добру волю в'єтнамських комуністів, чи вони захочуть льояльно дотримуватись умов перемир'я, щоб запевнити в Південній Азії тривкий мир.

Реакція у Конґресі і в народі

Проголошене президентом Ніксоном закінчення війни у В'єтнамі знайшло голосний відгук у Конґресі. Хоча деякі сенатори й конґресмени, які належали впродовж минулих років до противсиного табору, висловлювали деякі сумніви щодо тривкости замирення у Південній Азії та клали натиск на потребу законного протидіяння тому, щоб ЗСА будь-коли знову опинилися у подібній ситуації, як у В'єтнамській війні, проте назагал члени Конґресу були врадувані і признавали президентові Р. Ніксонові історичну заслугу у тому, що він таки добився миру з честю. Вся американська преса принесла у середу 24 січня повідомлення про замирення у В'єтнамі як політичну сенсацію, присвятивши різним аспектам і подробицям цієї справи цілі свої сторінки.

Воєнні жертви у В'єтнамі

З'єднані Стейти мали у В'єтнамській війні від 1961 р. 45.933 вбитих і 303,616 ранених, включно з 153.-300 раненими, які потребували шпитального лікування. Південний В'єтнам мав 183.528 вояків вбитих і 499.026 ранених, при чому всі ранені вимагали шпитального лікування. Найбільші втрати в людях мав комуністичний Північний В'єтнам. За твердженням південно - в'єтнамських військових кіл — Північний В'єтнам втратив 924.048 вояків вбитими, — числа ранених ніхто не міг подати. Величезні жертви принесло також цивільне населення. За даними, зібраними Підкомісією американського Сенату, — від 1965 до 1972 року згинуло у Південному В'єтнамі 415.000 цивільних осіб і 935.000 було ранених у зв'язку з воєнними діями. 31.463 цивільні мешканці Південного В'єтнаму згинули внаслідку терористичних дій комуністичного підпілля, себто В'єтконґу. 49.000 цивільних осіб комуністи схопили. 20.587 осіб згинули внаслідку бойових дій державного війська проти В'єтконґу і 28.978 осіб арештовано від початку 1968 р. до травня минулого року. Всі ці цифри приблизні і не доведені до останнього часу.

ЗАЯВА ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА ПРО ЗАМИРЕННЯ У В'ЄТНАМІ

Добрий вечір. Я прохав про цей час в радіо і телевізії з метою повідомити, що сьогодні ми заключили домовлення про закінчення війни та встановлення миру з честю у В'єтнамі та Південносхідній Азії.

Наступну заяву проголошується в цій хвилині у Вашингтоні і в Ганою:

„Сьогодні, 23 січня 1973 о год. 12:30 паризького часу д-р Генрі Кіссінджер в імені З'єднаних Стейтів Америки і спеціяльний дорадник Ле Дук То в імені Демократичної Республіки В'єтнаму поставили свої ініціяли під договором про закінчення війни і відновлення миру у В'єтнамі.

Договір буде формально підписаний сторонами, які брали участь у Паризькій конференції в справі В'єтнаму, 27-го січня 1973 в Міжнародному Конференційному Центрі в Парижі. Завішення зброї ввійде в силу о годині 24:00 Ґрінвічського часу 27 січня 1973. З'єднані Стейти і Демократична Республіка В'єтнаму висловлюють надію, що цей договір запевнить тривалий мир у В'єтнамі та причиниться до збереження тривкого миру в Індокитаю та в Південносхідній Азії".

Це закінчує формальну заяву.

Протягом років переговорів ми настоювали на мирі з честю.

У моєму зверненні до нації з цієї кімнати 25 січня і 8 травня я визначив цілі, які ми вважали за есенціональні для миру з честю. У домовленні, на яке тепер ми погодилися, прийнято всі передумови, які я тоді визначив — завішення зброї під міжнародним наглядом почнеться о год. 7-ій вечора цієї суботи, 27-го січня, за Вашингтонським часом. Протягом 60 днів від цієї суботи всі американці, затримані як воєннополонені в Індокитаю, будуть звільнені.

Можна буде зробити найповніший обрахунок усіх тих, які пропали в акції.

Протягом того самого 60-денного періоду всі американські збройні сили будуть відкликані з Південного В'єтнаму.

Народові Південного В'єтнаму загарантовано право вирішити своє власне майбутнє без зовнішнього втручання.

Згідно з домовленням, повний текст договору та протоколів про його виконання буде проголошений завтра.

Протягом цих переговорів ми були в найтіснішій консулятації з президентом Тієу та іншими репрезентантами В'єтнамської Республіки.

Це порозуміння відповідає цілям та має повну підтримку президента Тієу та уряду В'єтнамської Республіки, як також інших наших союзників, до яких воно відноситься.

З'єднані Стейти далі визнаватимуть Уряд В'єтнамської Республіки за єдиний законний уряд Південного

(Закінчення на стор. 4-ій)

Після похоронних обрядів у Вашинґтоні кол. президента Джонсона поховають у Джонсон Сиґі

Остин, Тексас. — Похорони кол. президента ЗСА Линдона Б. Джонсона, який помер 22 січня, почалися перенесенням тлінних останків покійного Президента 23 січня з похоронного закладу до бібліотеки його імени в Остин, Тексас. Після короткої релігійної похоронної відправи з участю дружини покійного Президента та його дочок і родини, труна була врочисто виставлена для публічного прощання. Тисячі громадян відвідало Бібліотеку Джонсона у той день, щоб віддати останню пошану покійному Президентові. Ранком 24 січня труну з тлінними останками Президента перевезено літаком до Вашинґтону, де похоронні обряди почалися о год. 1:20 по полудні жалібним врочистим походом здовж вулиці Конституції до Капітолю. Після виставлення труни в Ротунді відбулася похоронна церемонія. Ротунда була відкрита до год. 8 р. 25 січня, коли почалися кінцеві похоронні обряди та перевіз тлінних останків для поховання на родинному кладовищі недалеко Джонсон Сиґі у Тексас. Похорони президента Джонсона відбувалися за заздалегідь виготовленим пляном і з врахуванням його та його родини побажань. Президент Ніксон у спеціяльній проклямації з приводу смерти Линдона Б. Джонсона призначив день 25 січня як день загальнонаціональної жалоби та зарядив похорони з усіми почестями, належними колишньому голові держави та колишньому головному командуючому американськими збройними силами.

„СВОБОДА" НЕ ПОЯВИТЬСЯ В ДЕНЬ ЖАЛОБИ

З уваги на проголошення президентом Ніксоном четверга, 25 січня, Днем Жалоби після смерти попереднього президента Линдона Б. Джонсона, „Свобода" з тією датою не появиться. Це число „Свободи" друкується в середу, 24-го січня, з датою п'ятниці, 26-го січня. Чергове число буде надруковане, разом з англомовним „Українським Тижневиком" у п'ятницю з датою суботи, 27-го січня.

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ І СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ ВРОЧИСТО ВІДЗНАЧЕНО В КОНҐРЕСІ ЗСА ТА В БАГАТЬОХ СТЕЙТАХ І ГРОМАДАХ

Ню Йорк. — Як у попередніх роках, так і цього року січневі роковини проголошення державної суверенности Української Народної Республіки та злуки всіх українських земель в одній суверенній українській державі відзначено цими днями врочисто молитвою в намірені українського народу в Конґресі З'єднаних Стейтів та відповідними заявами багатьох законодавців, як і святочними зібраннями, академіями, концертами і бенкетами в багатьох громадах. З нагоди цих роковин губернатори багатьох стейтів і посадники багатьох американських міст проголосили 22-го січня Днем Української Незалежности і в цьому дні на капітолях стейтів і ратушах міст повівали синьо - жовті українські національні прапори побіч зоряних американських. Наради Конґресу ЗСА в дні 22-го січня започаткував молитвою в намірені українського народу митр. прот. о. Андрій Дворакiвський, настоятель української православної парафії в Нортгемтоні в Пенсильвенії, делеґований Митрополією УПЦ в ЗСА. Зібраним на нарадах законодавцям представив о. Дворакiвського пенсильвенійський конґресмен Деніел Флад. Після молитви, численні законодавці склали відповідні заяви. Приявними на цих урочистостях в Конґресі були президент УККА проф. д-р Лев Добрянський та голова Відділу УККА у Вашинґтоні д-р Степан Курилас. З багатьох українських громад наспівають повідомлення і описи цьогорічних святкувань Січневих Роковин, що їх поступово друкуватиме „Свобода". Деякі з них друкуємо вже в цьому числі.

Роковини Самостійности і Соборности України в Північному Ню Джерзі

Урочистість у Трентоні. Губернатор Ню Джерзі Вілліям Кейгіл тількищо підписав у стейтовому капітолі, у приявності великої української делеґації, проклямацію Дня Української Незалежности 22-го січня в цьому стейті. На столі перед ним — передані йому з цієї нагоди два томи Англомовної Енциклопедії Українознавства

Трентон. — У різних містах і місцевостях Північного Ню Джерзі в неділю й понеділок 21 і 22 січня відбулися церемонії на відзначування роковин Державности і Соборности України пів століття тому, для підкреслення справедливих аспірацій українського народу — привернути собі народовладдя і державність на Рідних Землях. У багатьох українських церквах усіх віровизнань у неділю 21 січня відбулися урочисті Богослуження в намірені Українського Народу, у більшості з відповідними виступами священослужителів і при наявності великої кількости старших та молоді, з прапорами українських комбатантських, молодечих та ін. організацій і товариств.

У НЮАРКУ мейор Кеннет Ґібсон оприлюднив Проклямацію ще 18-го січня, проголосивши день 22 січня Українським Днем. З того приводу в українській парохіяльній школі св. Івана Хрестителя в Нюарку у понеділок не було навчання, учні і вчителі відзначали так своє національне свято. Мейор Ґібсон підписав Проклямацію в міській раді у присутності о. Павла Малюги, ЧНІ, із церкви св. Івана Хрестителя, адв. Нестора Олесницького з місцевого Відділу УККА, представників СУМА Осипа Кормила та Анни Калинянки, і представників ОДУМ'у Івана Череута і Василя Приходька.

Подібні Проклямації, як мейор Нюарку Кеннет Ґібсон, проголосили ще раніше мейори — Оранджу Джоел Шейп та Ірвінґтону Гаррі Стівенсон.

В ІРВІНҐТОНІ у неділю 21 січня, в залі місцевої середньої школи, відбулося святкове відзначування Річниць у присутності 500 осіб. Свято відкрив адв. Н. Олесницький, після відіграння американського гимну, і привітав із національним українським святом присутнього заступника мейора Джозефа Фрізіну. Панна Н. Лазірко відчитала Проклямацію губернатора стейту Ню Джерзі Вілліяма Кейгілла, підписану ним 16 січня в Трентоні. Головним промовцем на академії був молодий професор політичних наук Аскольд Скальський із Ґаґерстав, Мериленд, який промовляв українською мовою. Він сказав, між ін., що це святкування —не лише свято, а й пригадка ворогові про незаперечне право України бути самостійною, соборною, незалежною державою. Промовець виступив проти „традиції Америки підтримувати Росію". У концертовій частині програми виступила оперова солістка Марта Кокольська-Мусійчук, акомпаніювала Галя Клим, М. Футала відіграв дві точки на фортепіяні, рецитувала Таня Басняк та Андрій Чировський, а церковний хор під керівництвом М. Добоша відспівав

(Закінчення на стор. 4-ій)

У стейті Вашинґтон вперше проголошено „День Української Незалежности"

Вперше в історії. Губернатор стейту Вашинґтон Деніел Еванс уперше в історії того стейту підписує в приявності української делеґації проклямацію Дня Української Незалежности

Сеаттл, Вашинґтон. — Губернатор Вашинґтону Даніел Еванс проголосив у дні 9 січня „День Української Незалежности" у тому стейті, призначивши його на 22 січня. У проклямації губернатор закликав населення стейту Вашинґтон приєднатися до святкувань українців. У проклямації сказано, між іншим текстом: „Україна перебуває тепер під кормигою і деспотичним керівництвом комуністичної Росії, але український народ зберігає живим полум'я свободи й незалежности, і продовжує героїчну боротьбу за досягнення своєї мети". Проклямацію було видано в м. Олимпія, столиці того стейту.

У Сеаттлі, в авдиторії Музею історії та в залі Дому Індустрії святкування відбулися 21 січня, в присутності 500 осіб. Головним промовцем був Володимир Клос, голова Українсько - Американського Клюбу у Вашинґтоні. У програму входили українські пісні й народні танці у виконанні членів того Клюбу, виступала також група танцюристів із Вікторії.

Свято Самостійности і Соборности у Ню Йорку

Ню Йорк. — Українці Ню Йорку відзначили річниці Самостійности і Соборности України імпрезою у великій, наполовину заповненій, залі Фешен Інституту при 24-ій вулиці, заходами Комітету об'єднаних Американсько-Українських Організацій, Відділ УККА, у неділю 21 січня. Від імени посадника Ню Йорку Джона Ліндзі зібраних привітав та побажав успіхів у змаганнях його особистий представник комишинер Самюел Азадіян, вірменського походження, якого представив присутнім адвокат М. Пізнак. Академію відкрив адв. Р. Гутлевич. Проклямації Українського Дня губернатора Н. Рокефеллера та посадника Дж. Ліндзі відчитав адв. М. Пізнак, промовляв на тему 22-их Роковин Соборности і Державности д-р Вол. Базарко. У мистецькій частині виступали двічі, бо вечір був розділений на дві частини, хор Осередку СУМА у Ню Йорку „Жайворонки" під диріґуванням інж. Р. Степаняка, акомпаніювала Христина Зубрицька-Янґ, і з новим і різноманітним репертуаром виступала відома оперова солістка Галина Андреадіс, якій акомпаніював д-р Ігор Соневицький. Різні поезії Олександра Олеся деклямувала студентка Л. Голюка. У хорі „Жайворонки" вирізнилась молода солістка Н. Худа. Як і всі виконавці, багато оплесків зібрав дует бандур — Я. Стахів та І. Чорна — пластунів та тріо „Жайворонків" у складі І. Кузів, Л. Цебрій та Б. Заяць — сумівців. Сцену оформив стилізованою великою мапою України з позначенням найбільших міст Т. Шевчук. Свято закінчилося співом пісні „Не пора", яку заінтонував хор „Жайворонки" підхоплений всією залею. На початку академії молода піяністка Христина Зубрицька-Янґ відіграла американський гим, і потім — український, підхоплений присутніми.

У передполудневих годинах молодечі організації відбували свій Апель. У всіх українських церквах Ню Йорку відбувалися Богослуження в намірені Українського Народу. У храмі св. Юра таке Богослуження відправив о. ігумен д-р В. Ґавліч, він і виголосив патріотичне слово. Були присутні 24 прапори Пласту, СУМА і ін. організацій.

Відбудеться свято Державности в Піттсбурґу

Піттсбурґ, Па. — Український День на 22-го січня проголосив у Піттсбурґчині мейор міста Піт Флеґерті і Повітова Рада Алеґені, заходами Відділу УККА на Західню Пенсильвенію, під керівництвом Ананія Никончука. Свято Української Державности відбудеться в Піттсбурґу у неділю 4-го лютого, о 4-ій г. по полудні, в залі української православної церкви св. Володимира при 18-ій вул. і Карсон. Промову виголосить Леонід Полтава. У мистецькій частині програми виступить жіночий квартет „Калина" з Нюарку під керівництвом Божеми Ольшанівської та співак - соліст із Клівленду Володимир Боднар.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Линдон Джонсон

Несподівана смерть Линдона Б. Джонсона на 64-му році життя пригадала хвилини тріюмфу та глибокого жалю, що їх переживав цей 36-ий з черги президент З'єднаних Стейтів. Як голова демократичної більшости Сенату він гармонійно співпрацював з республіканським президентом Д. Д. Айзенгавером. У той час власне Л. Б. Джонсон зголосив в Сенаті закон про здвигнення на публічній площі у Вашингтоні пам'ятника Т. Шевченкові. Після вбивства Джана Кеннеді 22 листопада 1963 р. він став президентом, а вибори в наступному році затвердили його на тому становищі найбільшою кількістю голосів в загальному голосуванні. Тоді він був на вершку своєї популярности, яка, проте, спадала з ходом невдач у В'єтнамській війні і зростом противоєнних настроїв в Америці.

Належачи до консервативного крила Демократичної партії, як народженець американського Півдня, Джонсон все ж переводив надзвичайно ліберальне законодавство у справах громадянських прав, расової проблеми, освіти, забезпеки на старість, і став найбільшим після Ф. Д. Рузвелга реформатором у соціяльній ділянці, дармащо політика „гармат і масла" спричинила інфляцію. Його заслуги притьмарила В'єтнамська війна, яку він, як головний командувач збройних сил, вів нерішуче, проголосивши її війною „з обмеженими цілями й обмеженими засобами". Він слухав порад цивільних політиків, які побоювалися, що надто рішучі воєнні заходи можуть спровокувати інтервенцію СССР або комуністичного Китаю. Однак, знехтувавши тезу, що „нема у війні альтернативи до перемоги", Джонсон довів веденням В'єтнамської війни „кусями", етапами до того, що комуністична сторона мала час і змогу використовувати слабі сторінки тієї тактики, внаслідок чого війна зайшла у сліпий кут, тим паче, що комуністи зламали приречення, що вестимуть „поважно" переговори про перемир'я.

Линдон Джонсон був людиною принципів. Свій глибокий патріотизм доказав він заявою, що не хоче, щоб його особа причинялась до поглиблювання роздору в народі, а тому воліє зректися старань за дальше перебування у Білому Домі. Історія ствердить, що хоч Линдон Джонсон, як кожна людина, робив помилки, він діяв завжди з позицій віри в добро Америки.

Маніякальний страх режиму

Найкращою ілюстрацією маніякального чи просто божевільного страху перед усім, що сприяє поширенню свобідної людської думки і поглибленню взаємин між людьми різних націй, є контроля і обмежування совєтським режимом найбільш невинних і звичайних в усіх цивілізованих країнах технічних засобів — радіо- і фотоапаратів, магнетофонних стрічок, писальних машинок тощо. Останнім часом до цих страхітливих для совєтського режиму засобів зараховано й розмножувальні апарати, широко вживані в усіх некомуністичних країнах Заходу підприємствами, бюрами та приватними особами для роблення фотостатів і зіраксових копій.

Виробляються такі розмножувальні апарати в найбільш технічно розвинених частинах Совєтського Союзу, зокрема в Естонії і в Литві. Проте, для звичайних смертників чи й навіть для совєтських культурних та громадських установ вони цілком недоступні. В бібліотеках і архівах їх зберігають за сімома замками: у забезпечених сталевими плитами кімнатах за міцно кутими дверима і густо загратованими вікнами. На додаток до замків двері забезпечуються ще й восковими печатками, а то й алярмовим приладдям. Для обслуговування розмножувальних апаратів приставляють тільки довірених людей, і то кількома змінами, щоб одні не знали, що роблять другі. Як стверджують самі ж таки совєтські громадяни, комуністичний режим і його каґебівські органи охороняють такі розмножувальні машини пильніше, як американці свої запаси золота в Форт Наксі.

Не зважаючи на всі запобіжні заходи, сувору контролю і жорстокі кари за найменшу спробу використати розмножувальний апарат для скопіювання потрібних хоч би для навчання чи й для інших цілей у щоденному житті матеріялів, режимові і його органам не вдається припинити використовування розмножувальних апаратів для поширювання самвидавних писань та копіювання одержуваних із Заходу творів й інформацій. Потік самвидавної літератури й далі розливається по всій країні. Всупереч усім намаганням режиму такі самвидавні публікації, як „Український Вісник" чи „Хроніка поточних подій", появляються далі, подаючи доведену до актуального часу інформацію.

Як і в інших тоталітарних державах, боротьба в СССР з такими технічними засобами зазнає поразки.

Василь Маркусь

УКРАЇНСЬКИЙ РИМ — РОКУ БОЖОГО 1972-ГО

(1)

І в 1972 році, як і в попередніх роках останнього десятиліття, Рим — теперішній осідок Первоієрарха Української Католицької Церкви, Блаженнішого Кир Иосифа, був центром нашого церковного життя, наших змагань і сподівань. Сюди були звернені очі українського віруючого люду не лише в діяспорі, але й тих, що на батьківщині леліють надію на кращі дні.

Попередній рік був сповнений рядом досягнень, але були також труднощі, поставлено нам дальші перепони, що не одного могло привести до болючого затривоження. Проте, це не був рік ані перемоги, ані програ, лише ще один рік змагань, праці і здобутків на важкій дорозі нашого церковного самоствердження. Хоч українська преса присвячувала належну увагу всім цим подіям і давала їм свою оцінку, годиться ще кинути оком на окремі справи чи епізоди і підсумувати цілий цей рік у нашому загальному балянсі.

Після V Архиєпископського Синоду

Факт відбуття П'ятого Архиєпископського Синоду в листопаді 1971 р. в Римі після внутрішніх утруднень та неприхильних нам інтервенцій, без сумніву, належить до найпомітнішої події нашого церковного життя. Цей Синод був поновним сильним ствердженням бажання нашої Церкви, насамперед її ієрархії, мати власну самоуправу в формі синодального управління та неухильно змагати до патріярхального завершення УКЦеркви патріярхатом, і тому розпочалася протиакція всіх тих, що противляться помісності нашої Церкви.

Однією з реакцій на Синод було оголошення з кінцем грудня 1971 р. двох номінацій у нашій Церкві, поминаючи Синод і його Голову, Верховного Архиєпископа. На єпископа - помічника до Бразилії призначено о. Єфрема Кривого, ЧСВВ, з правом наслідства, із одночасним піднесенням тамошнього екзархату до стану єпархії, але в рямках бразилійської римо - католицької митрополії. Другим призначенням Східньої Конгрегації було іменування о. д-ра Мирослава Марусина, секретаря А р х иєпископа Кир Івана Бучка, Апостольським візитатором на Західню Европу, з уваги на резигнацію дотеперішнього Візитатора Кир Івана.

Обидва іменування, як і форма та обставини хіротонії Владики Єфрема (в римо - католицькому обряді) мали на меті заперечити синодальну установу у нашій Церкві, яка саме створилася. Зрозуміло, що це викликало поважну реакцію в середовищі мирян, які стали в обороні прав своєї Церкви чи то відповідними листами, зверненнями і заявами до Апостольської Столиці, чи то домаганнями до своїх таки єпископів. У цій конфронтації, яка могла була дещо інакше для нас вийти, на жаль, голос Владик в обороні таки власних постанов не був однодушним і достатньо сильним.

Саме цей факт готов був викликати нову кризу в лоні нашої Церкви, коли б не було доказів, що єпископи таки будуть настоювати на своєму. Факт дальшої появи різдвяного і великоднього соборних послань усіх єпископів, а головно відбуття першої сесії Постійного Синоду давали запоруку, що, не зважаючи на перешкоди, наші Владики продовжують свою синодальну дію.

Постійний Синод зійшовся в Римі 4 червня 1972 р. на свої перші наради, в яких брали участь усі члени включно з двома новими — представником Церкви з України, Кир Василем Величковським та Кир Іваном Прашком, кооптованим секретарем. Те, що Голова Синоду, Верховний Архиєпископ та всі його члени виявили готовість реалізувати постанови попереднього, V Архиєпископського Синоду, не зважаючи на жадні труднощі, переконувало всіх, що Владики глибоко відчувають свою історичну відповідальність за долю Церкви тут на батьківщині. Саме цьому останньому питанню присвячено спільне пастирське послання членів Постійного Синоду, в якому піднесено голос проти переслідування Церкви і придушення релігійної свободи в Україні, а разом з тим проти нищення української культури теперішнім режимом.

Вістка про „Синод у дії", як також і прибуття до Риму представника переслідуваної Церкви в Україні — Високопреосвященного Кир Василя Величковського, єпископа Луцького, піднесло настрої і відкрило перспективи для норамльного розвитку нашої Церкви. Але прибуття до Риму Владики-Ісповідника у Ватикані намагалися закрити таємницею, щоб не „попсувати взаємин з другою стороною". Важко було зрозуміти, чому ватиканська дипломатія намагалася збути мовчанкою цей, ще один доказ мучеництва Церкви в катакомбах. Проте, ані українська спільнота, ані поважна частина світової опінії не включилися в цю „змову мовчання". Світ, наші переслідувані брати, навіть самі гонителі мусять знати гірку правду. Обличчя новітніх Неронів та їх діла мусіли бути здемасковані. І це сталося також у зв'язку із „звільненням" та вигнанням з України Владики-Ісповідника.

Світова преса тепер, як і при інших нагодах (виступ Блаженнішого на Папському Синоді, П'ятий Архиєпископський Синод, ювілей 80-ліття Верховного Архиєпископа та його промова, сесія Постійного Синоду і, під кінець року, нова пресія Секретаріяту Стану), заговорила широко і з симпатією про Українську Католицьку Церкву на рідних землях та важку долю в різних дипломатично - екуменічних розграх. Це єдине, що залишилося нам — розкрити єхидність тоталітарного і атеїстичного режиму, який своїми „галузками миру" причаровує високих ватиканських достойників, а також вказати на несправедливість і хитку мораль у ставленні до нашої Церкви саме цих достойників.

Є ще відважні й тверезі голови на Заході, які не лише виразно бачать небезпеку нової дипломатії, але й остерігають проти неї. Про нашу Церкву останнім часом написано багато, в багатьох випадках сказано гірку правду про ватиканських дипломатів та екуменістів. Знайшлися її оборонці і чесні працівники пера, які не бажають дати затріюмфувати фальшивій моралі і неправді. Не місце тут перераховувати всі ті голоси так поточної преси, як і поважніших журналів, в яких правдиво н а с вітлювалося справу нашої Церкви в Україні, її ситуацію в розсіянні та її ролю в східній дипломатії Ватикану.

Ювілей Первоієрарха

Радісною подією на тлі різних перипетій цього року був ювілей 80-ліття Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кир Иосифа Сліпого. Ювілей дня народження припадав на 17 лютого і цей день, на бажання самого Ювілята, відмічено дуже скромно і родинно, хоч були висунені проєкти публічного святкування з участю чужинців. Верховний Архиєпископ заявив, що „нинішні важкі умови для всієї нашої Церкви та народу не надаються до таких особистих святкувань". Не міг задовольняти він і багатьох запрошень прибути на ювілейні святкування до дальших і ближчих єпархій, але провів цей благословенний ювілей, злучившися з найближчими Владиками, священиками і вірними у молитві за кращу долю для нашої Церкви і народу, тут у Римі.

Все таки зібралося п'ять Владик, священство та група паломників з інших країн на урочистості в храмі свв. Сергія і Вакха в Римі. Урочистість була скромна своїм зовнішнім обрамуванням (у стінах невеликої української церковці та в приміщеннях старовинної обителі українських митрополитів і ченців). Але водночас велична: вона символізувала дійсність нашої Церкви і Батьківщини, але також їх суверенну волю бути собою, віддзеркалювала долю Церкви і Народу в розсіянні та переслідуваних ,але не скорених в Україні.

(Закінчення буде)

І. Вовчук

РЕДАКЦІЙНА ПОКАЗУХА І ЗАПРИПОНЕНИЙ АКАДЕМІК

(2)

У книзі „Комунізм і колоніялізм" автор У. Коларз слушно твердить, що „радянська влада тільки посилила ярмо, накладене на підкорені за царату народи, накинувши націям примусову ідеологічну одноманітність після військового і політичного п о н еволення". Відкидаючи міт про „єдиний радянський народ" в „єдиній національній державності" без націй, автор стверджує, що „настане такий день, коли вони (союзні республіки) захочуть вийти на міжнародну арену як вірмени, грузини, узбеки, таджики, а з е рбайджанці, (українці), а не як безликі представники С о вєтського Союзу".

Ота неминучість дуже лякає політиків з Кремлю, а націоналізм український, як і інших поневолених народів, боротьбою проти большевицької сатанії великодержавства наближає ту неминучість. „Не треба забувати, повчав Л. Брежнєв у довжелезній ювілейній промові 21 грудня м. р., що національні забобони, перебільшені або неправдиві вияви національних почувань — явище дуже живуче, яке міцно тримається у психології людей, не досить зрілих у політичних відносинах". Не з доброго дива заговорив генеральний секретар перед чужинецькими гістьми на урочистостях 50-ліття відновлення імперського комплексу СССР про живучість націоналістичних тенденцій, вказуючи на небезпеку, коли вони сплітаються з місництвом. А вони таки сплітаються і в економіці, і в соціяльному житті.

∵

Зібрані на показуху за „круглий стіл" мали розтарощити „науковими" аргументами націоналістичні вияви, довести „незакономірність" їх і взагалі застарілість поняття нації". Академік М. Мітін заявив, що „радянського націоналізму немає", але є націоналістичні вияви. „Ми їх бачимо і боремось з ними". На свій запит: „відкіля вони походять?", вчений, добре кутий на брежнєвській діялектиці, назвав три джерела. Перше джерело спадкове: націоналізм дістався буцімто від царської Росії в спадщину. Поминаю біологізування соціяльних явищ, що не згідне з марксизмом, вражає твердження академіка, що за півстоліття „націоналістичної спадковости" не розв'язано.

А непомильний авторитет у тих справах Л. Брежнєв у доповіді в кремлівському палаці 21 грудня запевняв вельмож і закордонних гостей, що „ми повністю розв'язали національне питання в тих його аспектах, в яких воно дісталось нам від дореволюційного минулого". Закликаючи до боротьби з сучасними „аспектами" націоналізмів, генеральний секретар заявив, що „не треба спускати з очей і того, що прояви н а ц іоналістичних тенденцій переплітаються з місництвом, яке споріднене з націоналізмом".

Другим джерелом, з якого виникають націоналістичні вияви, на думку Мітіна, є н е в і дповідність між буттям і свідомістю. Свідомість людей („нової історичної спільноти", яку буцімто витворено) відстає від буття, а тому, твердить академік, в поглядах частини суспільства зберігаються націоналістичні вияви. Це нова діялектика щодо взаємин між буттям і свідомістю. Вона нічого не вияснює, а тільки стверджує, що націоналізм є найзагрозливішою реальністю для імперської потвори СССР. А третьою причиною, що дає вияви націоналізмів, твердить Мітін, є діяльність антикомуністичних сил Заходу, зокрема буржуазних націоналістів. Вони, заявив академік, „роздмухують перегоріле вугілля націоналізмів".

Як це почули академіки з Києва і з Єревані, то випалили: К. Білодід — „Антинаціональною була справді вся політика уболівальників Самостійної України"; С. Товмасян (вірменин) — „І грузинських меншовиків, і вірменських дашнаків".

Далі все було в тому круглостільному водевілі так, як звеліли режисери з партійного відомства. Заохочений до розвінчування націоналістів, І. Білодід вивалив усе, що засвоїв в довгій обробці проти буржуазних націоналістів. Утративши почуття відповідальности перед своїм народом, ставши наймитом у його ворога, він вважає за своє покликання не будувати, а руйнувати культурно - н а ціональні скарби нації.

Дуже обурювався київський малорос - перекинчик проти націоналістів, що вони „одягають тогу оборонців українства". М. Мітін, як вправний режисер, піддав, що „ці люди (буржуазні націоналісти) звичайно працюють за готовим, а замовці створюють далекі системи пропаґандивні". Слизькохвостий академік з Києва, що давно перейшов межу національно - п о л ітичного нікчемства, вивалив немало бруду на оборонців української національної ідеї. Вони, буцімто, спряглися з світовими силами антикомунізму і антисовєтизму, щоб допомагати їм у боротьбі з радянським ладом.

∵

А як гнівався І. Білодід на французьку г а з е т у „Монд" за те, що вона в березні 1972 р. посміла говорити про „дійсні настрої українського народу". „Прагнення до н е з а лежности, твердив „Монд", залишаються в населенні України,

(Закінчення на стор. 6-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ФІНАНСОВУ БАЗУ УВУ

В актуальній редакційній статті „За майбутнє УВУ" („Свобода", 29 листопада, 1972) поставлено питання про те, чому УВУ не переводить у життя намічених плянів реорганізації і хто це має зробити.. Заторкнено також питання фінансової бази УВУ. Залишаючи відповідь на перше питання компетентним чинникам Українського Вільного Університету, я хотів би зупинитися тільки над питанням фінансів для УВУ.

До цього часу, як мені відомо, в 26 стейтах ЗСА та в Канаді зорганізовано Товариства Алюмнів та Прихильників УВУ, які мають давати йому моральну й фінансову підтримку. З нагоди 50-річчя створення УВУ в 1971 р. почалася ширша акція за створення постійного фонду у висоті 100,000 дол., що мало б забезпечити працю УВУ на майбутнє. Збіркова акція дала досі близько 50,000 дол., які зберігаються на спеціяльних контах в ЗСА та Канаді. Незабаром буде обраний окремий комітет, який оснолить Фундацію УВУ і видатиме фондами в погодженні з Сенатом УВУ.

У збірковій акції з допомогою прийшли наші мистці, які пожертвували чимало своїх мистецьких творів. Товариство Прихильників УВУ стейту Ню Джерзі підготовило оказійний продаж. З активною допомогою у збиранні фондів прийшли такі наші організації, як Пласт разом з пластовими сеньйорами, як також Товариство Українських Інженерів Америки, яке випустило спеціяльний обіжник до своїх членів, закликаючи їх поспішити з допомогою для УВУ.

Все це тільки початок. Праця над зорганізуванням постійного фонду УВУ щойно почалася, і її треба розгортати. На жаль, є ще багато серед нас таких, які навіть не знають про факт існування УВУ, хоч власне з нього вийшло чимало наших наукових сил, які працюють тепер в університетах ЗСА та Канади чи на інших відповідальних становищах.

Ми з гордістю недавно відзначали 50-річний ювілей УВУ, але тепер є конечно поробити належні підсумки і забезпечити майбутнє нашої наукової вільної інституції. На жаль, не в усіх є для цього належне зрозуміння. Мало того, навіть деякі випускники УВУ, які займають поважні становища в науковому світі у цій країні, з якихось міркувань відмовляються дати допомогу установі, яка їм запевнила їхнє майбутнє. Тут приходить на гадку одинокий колишній абсольвент УВУ, тепер професор американського університету, який на звернення про допомогу для УВУ відповів по - англійськи: „Я не витрачаю ні часу, ані грошей на маловартісні

(Закінчення на стор. 5-ій)

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

ВИПУСК VI

Березень 1972

(21)

Валентин Мороз

ЗАМІСТЬ ОСТАННЬОГО СЛОВА

Я не буду цитувати кодексу і доводити свою невинність. С у д я т ь нас не за вину, і ви це добре знаєте. Нас судять залежно від тієї ролі, яку ми граємо в небажаних вам процесах. Є люди, для арешту яких ви маєте більше формально-юридичних підстав, ніж для мого арешту. Але вам вигідно, щоб люди ці були на волі, бо вони знижують тонус українського відродження, пригальмовують його швидкість, звичайно, не розуміючи цього. Цих людей ви ніколи не зачепите, навіть коли б вони випадково потрапили до вас, ви постаралися б негайно їх звільнити. Ви прийшли до висновку, що В. Мороз підвищує температуру небажаних вам процесів на Україні, отже — краще відділити його від середовища гратами. Що ж, це було б цілком логічно, якби не одно „але".

Починаючи від 1965 року, ви посадили за грати декілька десятків чоловік. Що це вам дало? Не буду говорити про тенденцію — зупинити її ще нікому не вдалось. Але чи вдалось вам ліквідувати хоча б її конкретно-матеріяльні прояви? Чи ви зупинили, скажімо, потік неофіційної, позацензурної літератури, що має вже назву „Самвидав"? Ні! Це виявилось вам не під силу. „Самвидав" росте, збагачується новими авторами і читачами, а головне — він пустив коріння так широко і глибоко, що ніяке збільшення штатів донощиків, ніякі японські магнетофони не допоможуть .Ваші потуги ні до чого не привели, і те, що ви робите, можна було б назвати по-російському „мартишкін труд". Але справа в тім, що „мартишкін труд" — це робота, від якої нікому не холодно і не душно, робота без результату. Про вашу роботу цього не скажеш — вона вже дала відчутний ефект — тільки ж ефект зовсім протилежний тому, якого ви чекали.

Виявилось, що ви не залякали, а зацікавили. Ви хотіли загасити і замість того — підлили оливи в вогонь. Ніщо так не сприяло пожвавленню громадського життя на Україні, як ваші репресії. Ніщо так не привернуло увагу людей до процесів українського відродження, як ваші суди. Правду кажучи, саме ці суди й показали широкій публіці, що на Україні знову ожило громадське життя. Ви хотіли сховати людей у мордовські ліси, а замість того виставили на величезну арену — і їх побачив цілий світ. Більшість активістів українського відродження стала активістами якраз в атмосфері збудження, викликаного вашими репресіями.

Словом, пройшло вже досить часу, щоб зрозуміти нарешті: репресії шкодять перш за все в а м. А ви все судите . . . Для чого? Для виконання плану? Для заспокоєння службової совісти? Щоб зігнати злість? Скоріше всього по інерції. Ви внесли в сучасний, післясталінський етап українського відродження те, без чого він був би ще недозрілим і недопеченим: ви внесли елемент ж о р с т о к о с т и. Віра виникає тоді, коли є мученики. Їх дали нам ви.

Кожен раз, як тільки на українському горизонті з'являється щось живе, ви кидаєте в нього камінцем. І кожен раз виявляється, що то не камінець, а бумеранг. Він обов'язково повертався і бив по . . . вас! Що сталося? Чому репресії не дають звичного ефекту? Чому випробувана зброя стала бумерангом? Змінився час — ось і' відповідь. У Сталіна було досить води, щоб загасити вогонь. Вам довелося жити в епоху, коли резерви вичерпались. А якщо води мало — краще не дразнити нею вогонь. Бо тоді ще краще горить — це знає кожна дитина. Ви взяли палку до рук, щоб розкидати вогнище, але замість того тільки підворушили його. На більше не вистачає сили. Це значить, що суспільний організм, в якому ми живемо, вступив в таку форму розвитку, коли репресії вже дають з в о р о т н и й е ф е к т. І кожна нова репресія буде тепер н о в и м б у м е р а н г о м.

Посадивши мене за грати 1 червня, ви знову запустили бумеранг. Що буде далі — ви вже бачили. П'ять років тому мене посадили за колючий дріт у Мордовію — і звідти вилетіла бомба. Тепер ви знову, нічого не зрозумівши і нічого не навчившись, починаєте все спочатку. Тільки цього разу дія бумерангу буде набагато потужнішою. В 1965 році Мороз був ніяким, невідомим викладачем історії . . . Тепер його знають . . .

І ось сьорбає Мороз тюремну капусту. Скажемо по-єврейському: „что же с этого будете иметь?". Єдиний Мороз, з якого ви мали б в е л и к у користь — це покірний Мороз, що написав покаянну заяву. Це був би дійсно приголомшливий удар для всього свідомого українства. Але такого Мороза ви не дочекаєтесь н і к о л и.

Якщо ж ви розраховуєте, посадивши мене за грати, створити якийсь вакуум в українському відродженні, то це не серйозно. Зрозумійте нарешті: в а к у у м у б і л ь ш е н е б у д е. Густота духовного потенціалу України вже достатня для того, щоб заповнити будь-який вакуум і дати нових громадських діячів, як замість тих, що сидять у в'язниці, так і замість тих, що відійшли від громадської діяльности.

60-ті роки принесли значне пожвавлення в українське життя. 70-ті роки теж не будуть вакуумом в українській історії. Ті золоті часи, коли все життя було втиснуто в офіціяльні рамки, минули безповоротно. Вже існує культура поза межами Міністерства культури і філософія поза межами журналу „Вопросы философии". Тепер вже постійно існують явища, що з'явились на світ без офіційного дозволу, і з кожним роком потік цей буде збільшуватись.

Мене судитиме тепер суд за закритими дверима. І все одно він стане бумерангом, навіть, коли мене ніхто не почує, навіть, коли я буду мовчати в ізольованій від світу камері Володимирської в'язниці. Б у в а є м о в ч а н н я г о л о с н і ш е в і д к р и к у. І, навіть знищивши мене, ви не зможете його заглушити. Знищити легко, — але чи задумувались ви над такою істиною: знищені часом важать більше, аніж живі. З н и щ е н і с т а ю т ь п р а п о р о м. Знищені — це кремінь, з якого будуються кришталеві фортеці в чистих душах.

Знаю добре, що ви скажете на це: Мороз забагато про себе думає. Але тут ідеться не про Мороза. Ідеться про кожну чесну людину на моєму місці. І, зрештою, там, де люди готові до повільної смерти у Володимирській в'язниці від якогонебудь хитрого хемікату — там немає місця для дрібного честолюбства.

Національне відродження — найглибинніший з усіх духовних процесів. Це явище багатопланове й багатошарове, воно може виявитись у тисячах форм. Ніхто не зможе всіх їх перебачити і сплести настільки широкий невід, щоб охопити процес в усій його ширині. Ваші греблі міцні і надійні, але вони стоять на сухому. Весняні води просто оминули їх і знайшли нові русла. Ваші шлагбавми закриті, але вони нікого не спинять — бо траси давно пролягли збоку від них. Національне відродження є процесом, що має практично необмежені ресурси, бо національне почуття живе в душі кожної людини — навіть тієї, яка, здавалося б, давно умерла духовно. Це виявилося, скажімо, під час дебатів у Спілці письменників, коли проти виключення Івана Дзюби голосували люди, від яких цього ніхто не сподівався.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1972 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(12)

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Рекомендації

1. Рекомендується негайно приступити до будови шопи-гаражу для переховування господарських знарядь, матеріялів і т.п.

2. Відновити цементовий збірник на воду.

3. Перебудувати два тенісові корти і в міру фінансових спроможностей побудувати додатково один новий тенісовий корт та поставити стіну для тенісових вправ.

4. Направити плятформу біля дитячого басейну.

5. Перебудувати бічну стіну при вході на басейн та забезпечити перед просяканням дощевої води до середини будинку „Веселки".

6. Покрити головну дорогу в'їзду на „Союзівку" асфальтом та побудувати біля будинку „Черніївці" площу на паркування.

7. З огляду на безпеку гостей, рекомендується додати, а в деяких місцях зміцнити електричні проводи та покращати освітлення при дорогах та сходах у переходах.

8. Для зовнішньої прикраси оселі рекоментується покращати площі, засіяні травою та ставити квітники.

9. Відновити діяльність Комісії для справ „Союзівки" та доручити її провести докладну аналізу господарки та діяльности й випрацювати плян дальшої розбудови „Союзівки" на дальших 10 років і поліпшення господарки; випрацювати точний плян культурно-розривкової діяльности, а в зв'язку зі зменшенням числа учасників Курсів Українознавства в 1971 році майже на 30%, спільно з дирекцією Курсів випрацювати методи покращання цього стану.

На закінчення звіту треба ствердити, що, як і в минулих роках, так і в 1971 році працівниками на „Союзівці" в більшості була студентська молодь, яка, крім заробітку, має змогу провести літні вакації на оселі, де знаходить батьківську опіку в особі господаря „Союзівки" п. Володимира Кваса, за що йому належиться признання і подяка.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА Д-РА ІВАНА СКАЛЬЧУКА З ПЕРЕВІРКИ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРІЯТУ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ

Присутній при контролі Головний Секретар УНС д-р Ярослав Падох.

Контролю провадив д-р Іван Скальчук.

Час, охоплений провіркою: 1971 рік та І-ший квартал 1972 р.

Співпраця та допомога Головного Секретаря д-ра Я. Падоха — повна та задовільна.

Предмет перевірки: Головний Секретаріят та Організаційний Відділ УНС.

Головний Секретаріят УНС

В секретаріяті УНС знаходяться:

1). Книга протоколів Екзекутивного Комітету (вужчого, з 4-х членів) на 1971 р.

2). Книга протоколів Головного Уряду, Екзекутивного Комітету (Повного — 7-ох членів) та Екзекутивного Комітету (вужчого — 4-ох членів) у справах інвестиційних на 1971 рік.

3). Книга протоколів на 1972 рік.

4). Конвенційний Протокол (27-ма Конвенція УНС).

5). Статут і статутова справа.

Ад 1.) Книга протоколів Екзекутивного Комітету (вужчого) на 1971 рік обіймає 21 протокол, номерований від ч. 1 до ч. 20 та протокол ч. 7а. Після протоколу ч. 14 є прилога „Бонуси та квоти членів".

Протоколи списані в таких днях: 11 січня, 15 січня, 21 січня, 5 лютого, 11 лютого, 27 квітня, 7 травня, 3 червня, 22 червня, 2 липня, 12 липня, 14 липня, 16 липня, 21 липня, 26 липня, 19 серпня, 8 вересня, 20 жовтня, 22 жовтня, 1 листопада та 17 листопада.

Під датою 11 серпня 1971 р. поміщені записки із спільного засідання Контрольної Комісії та Екзекутивного Комітету (вужчого).

Розміщення засідань: січень — 3, лютий — 2, березень — 0, травень — 1, червень — 2, липень — 6, серпень — 1, вересень — 1, жовтень — 2, листопад — 2, грудень — 0. Разом: 21.

Ад 2.) Книга протоколів Головного Уряду, Екзекутивного Комітету (повного), та Екзекутивного Комітету (вужчого) у інвестиційних справах:

а.) Протоколи Екзекутивного Комітету (вужчого) з: 4 лютого, 26 квітня та 20 липня — всі три протоколи мають англійські переклади.

б.) Протоколи Екзекутивного Комітету (повного) із: 5 березня, 9 квітня, 8 червня, 26 серпня та 16 грудня — разом 5. Тільки один протокол із 9 квітня має англійський текст.

в.) Протокол нарад Головного Уряду: 20 до 25 травня 1970 р.

Ад. 4.) Протокол 27-мої Конвенції із 18 до 23 травня 1970 р. В травні 1971 р. Головний Уряд УНС уповноважив д-ра Б. Гнатюка та д-ра І. Скальчука — комісію двох — перевірити протоколи 27-мої Конвенції УНС в українській та англійській мовах для ствердження згідности поміж ними та евентуального усунення різниць поміж ними та встановлення які ухвали, винесені Конвенцією, є резолюціями, а які є рекомендаціями. Після провірки англійського та українського текстів та прослухання магнетофонних стрічок комісія 2-ох передала усі матеріяли до Головного Уряду(Секретаріяту) в дні 14 жовтня 1971, а протокол із висновками під кінець жовтня 1971.

Ад. 5.) Стаття ч. 46 статуту УНС (пропущення), стаття ч. 35, в якій є не точне і неясне окреслення компетенції Головного Предсідника УНС у випадку призначування Головного Урядовця УНС та рівнож брак точного окреслення нездібности чи нездатности Головного Урядовця, як рівнож брак співзвучности статті ч. 35 із статтею ч. 32 в справі опорожнення місця Головного Урядовця виразно вказує на те, що статутова комісія повинна бути покликана для переглянення та для опрацювання змін і поправок в статуті.

ІІ. Праця та досягнення Організаційного Відділу УНС

1.) Приєднування нових членів в 1971 році:

Заплановано на 1971 рік кількість членів: 4,900.

Приєднано в 1971 р. 4,056, себто 83%, в тому були: дорослі члени — 2,282 (56%); молодь — 1,175 (29%); АДД — 599 (15%); разом — (100%).

Загальний стан членства виносив:

1970 р. — 89,209 членів на загальну суму забезпечення: 133, 097,456.00.

1971 р. — 88,366 членів на загальну суму забезпечення: дол. 136, 825,675.00.

Убуток членів на 1971 рік — 843 члени.

2.) Найкращі округи в 1971 році:

	Членів 1971	1970
1. Чикаго	448	572
2. Філядельфія	413	447
3. Ню Йорк	329	485
4. Клівленд	325	283
5. Дітройт	300	376
6. Торонто	239	332

3.) Найкращі Відділи УНС в 1971 р.:

	Членів:
1. Відділ ч. 240 (Клівленд)	105
2. Відділ ч. 221 (Чикаго)	73
3. Відділ ч. 106 (Чикаго)	70
4. Відділ ч. 379 (Чикаго)	69
5. Відділ ч. 432 (Торонто)	57
6. Відділ ч. 320 (Балтиморе)	53
7. Відділ ч. 361 (Ню Йорк)	50
8. Відділ ч. 25 (Джерзі Ситі)	41
9. Відділ ч. 83 (Філядельфія)	41
1.0 Відділ ч. 217 (Рочестер)	41

4.) Найкращі секретарі-організатори у 1971 р.

	Відділ ч.:	Членів:
1. М. Кігічак	240	85
2. Т. Шпікула	221	70
3. М. Семків	379	69
4. І. Малко	320	58
5. Квітка Стецюк	25	42
6. М. Кальба	226	40
7. І. Кнігницький	430	38
8. В. Попович	367	37
9. О. Яворська	344	35
10. Т. Кубарич	217	34

5.) Приєднування членів по областях:

Плян 1971 рік

Області:	Життєве забез.:	АДД	Разом	Виконано	%
1. С. Гавриш	935	165	1,100	1,027	94
2. Є. Репета	935	165	1,100	1,073	97
3. В. Оріховський	765	135	900	676	75
4. В. Гірняк	680	120	800	340	43
5. В. Дідюк	850	150	1,000	518	52
6. Поза областями	—	—	—	422	—
			4,900	4,056	83

6.) Кількість членів, здобута обласними організаторами:

	1971	1970
1. В. Дідюк	207	225
2. С. Гавриш	165	125
3. Є. Репета	101	127
4. В. Оріховський	115	—
5. В. Гірняк	42	106

7.) Кількість Відділів УНС:

1970 р.	462
1971 р.	460
Убуло відділів	2

8.) Відділи за кількістю членів:

	1971	1970
1. Від 1 до 100 членів	227	228
2. Від 101 до 200 членів	118	112
3. Від 201 до 300 членів	55	53
4. Від 301 і більше членів	60	69
Разом	460	462

9.) В діловодстві організаційного відділу знаходяться:

1. Картотека приєднаних членів, яка обіймає статистичні дані приєднаних членів організаторами, відділами, секретарями відділів та округами УНС.

2. Листування з відділами, округами УНС, обласними та постійними організаторами.

3. Листування з іншими братськими організаціями та установами як: УРС, УНП та СУК „Провидіння".

4. Списки та докладні дані Клюбу заслужених Союзовців(приєднаних 25 членів або більше) та будівничих УНС (приєднаних 10 членів або більше).

5. Матеріяли для інформації про організаційні справи для „Трибуни УНС".

6. Обіжники для відділів, окружних комітетів та організаторів.

7. Переписка із американськими забезпеченевими організаціями, як: Найшенел Фратернал Конгрес, Стейт Фратернал Конгрес та Кенедіен Фратернал Конгрес.

8. Матеріяли для інформаційно-вишкільних курсів.

9. Картотека кожного відділу з усіма даними про відділ матеріялами, листуванням тощо.

10. Аплікації студентів на стипендії на 1972 рік. На 25 березня 1972 маємо 40 аплікацій, а саме:

україністика	1
славістика	7
медицина	7
інженерія	3
учительство	2
право	3
інші	17
Разом	40

ІІІ. Плян праці для організаційного відділу на рік 1972

Організаційний відділ розпрацював плян праці — кампанії за приєднанням нових членів на 1972 рік, а саме:

1.) Області:

1. С. Гавриш	1,700 членів
2. Є. Репета	1,300 членів
3. В. Оріховський	1,000 членів
4. В. Дідюк	1,000 членів
5. Поза областями	700 членів
Разом	5,700 членів

2.) Кампанії:

Березень по червень 1972	2,000 членів
Вересень по грудень 1972	2,500 членів
Поміж кампаніями	1,200 членів
Разом:	5,700 членів

3.) Квартали:

I.	1,200 членів
II.	1,500 членів
III.	1,200 членів
IV.	1,800 членів
Разом	5,700 членів

4.) Втрати в членах на рік 1972 передбачаються на 4,899 членів.

5.) В І-шому кварталі 1972 року згідно з пляном квота членів — 1,200:

Приєднано в січні	273	
в лютому	228	
в березні	346	
Разом	847	себто 70%.

6.) Плян праці обговорено на нараді обласних організаторів в січні (11 та 12), а в дальшому на засіданні Екзекутивного Комітету (повного) в дні 28 січня та 5 лютого 1972 р.

IV. Висновки та Рекомендації:

1. Протоколи повинні бути підписані секретарем та предсідником на черговому засіданні (досі протоколи підписує тільки секретар).

2. Протоколи нарад Головного Уряду та Екзекутивного Комітету (повного) повинні мати англійські скорочені переклади (частинно перекладено нараду Головного Уряду та тільки 1 із 5-ьох протоколів Екзекутивного Комітету (повного) має скорочений переклад.

3. У справі протоколу 27-ої Конвенції УНС цитуємо 4 та 5 точку із висновків комісії 2-ох (д-ра В. Т. Гнатюка та д-ра І. Скальчука) повністю:

1. Тому, що узгіднення, доповнення та переклади англійських текстів для українського протоколу потрібно опрацювати,

2. Тому, що докладного розмежування між резолюціями та рекомендаціями не можна встановити при такому стані протоколу і прилог,

3. Тому, що члени Екзекутивного Комітету під час конвенційних нарад не звернули на це належної уваги і не узгіднили процедури прийняття ухвал Конвенцією з президією Конвенції, —

визнати Екзекутивному Комітетові усі ухвали Конвенції, як зобов'язуючі до виконання, крім таких, що йшли б урозріз із статутовими або законними приписами."

4. На майбутніх конвенціях зобов'язати президію Конвенції, щоб кожний день нарад починався прочитанням і прийняттям протоколу із нарад попереднього дня.

5. Контрольна Комісія пропонує Головному Урядові покликати статутову комісію, яка постарається усталити неточності, неясності та суперечності статутових постанов та запропонувати відповідні зміни статутовій комісії, покликаній Головним Екзекутивним Комітетом перед Конвенцією.

6. Складення плянів, обговорення, постанови відносно реалізації плянів повинні бути прийняті Організаційним Відділом та Екзекутивним Комітетом перед початком ділового року, а не в іншому кварталі ділового року.

7. „Трибуна УНС" повинна появлятись регулярно. В діловому році аж 4 місяці (4 рази) „Трибуна УНС" не була друкована.

8. Збільшення кількости обласних організаторів та асистент в організаційному відділі — це невідкладна конечність і потреба!

Д-р ІВАН СКАЛЬЧУК,
головний контролер

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА Д-РА МИХАЙЛА ДАНИЛЮКА З КОНТРОЛІ ГАЗЕТИ І ВИДАВНИЦТВА „СВОБОДА"

1. Загальний прихід з усіх джерел в 1971 році був 400,609.22. а розхід 401.623.89 дол., творячи таким чином недобір біля тисячі долярів. Загальний прихід був приблизно таким же, як і минулого року, але розходи збільшились за рахунок піднесених платень, вищих коштів матеріялів, податків, пошти тощо Сильно підупала продажа книжок, якщо взяти до уваги, що в минулому році з продажі прийшло 20.820.46 дол., а в 1971 р. лише 9,366.00.

2. В 1971 р. „Свобода" фінансово не зросла, а УНСоюз не побільшив свого вкладу у Видавництво, хоч і використовував гарету і друкарню, мабуть більше, як у попередньому році.

3. „Свобода" і далі не має свого бюджету, а мусить з місяця на місяць оглядатись на рішення екзекутиви УНС, не маючи таким чином можливости плянувати свій господарський ріст, виконування замовлень, поширення кадрів тощо.

4. Фінансових підготувань для майбутнього перенесення „Свободи" до нового будинку УНС не зроблено. Мається на увазі тут плянування закупу нового устаткування, друкарських машин, перевишкіл персоналу тощо.

5. Рекомендації: а) в рямках загального бюджету УНС встановити автономний бюджет „Свободи", даючи таким чином видавництву кращу можливість у плянуванні і рості продукції б) виготовити ;племинар коштів і потреб перенесення „Свободи" у новий будинок, щоб таким чином заздалегідь плянувати майбутню працю і продукцію; в) посилити продаж книжок, про що окремо згадується при справі книжкового складу.

II. ПЛЯНУВАННЯ

1. У зв'язку з недалеким перенесенням „Свободи" у новий будинок УНС, обговорено з редакцією плянування розміщення газети і видавництва. На час контролі архітекти не мали можливости предоставити деталі розміщення „Свободи", але матеріяли щодо її розміщення надіслали пізніше.

2. Розміщення „Свободи", як видно із наявних матеріялів, плянується фахово, але воно не включає деталів нової організації продукції, перевишколу персоналу і т. д. Ця підготовка в часі контролі не була ще ясною, як в редакції, так і в екзекутиві УНС. Не ясною ще залишається справа нових машин та евентуальної зміни в методах друку.

3. Рекомендація: разом із фінансовим пляном опробити та устійнити справу потрібної переорганізації видавництва і газети, які були б готовими для нової продукції на новому місці. Ця справа, на нашу думку, є першорядної ваги, оскільки „Свобода" — це, сказати б, легітимація цілого УНС, що водночас сповняє чималу ролю у заступництві цілої української громади перед зовнішнім світом.

III. ПЕРСОНАЛ

1. Друкарня одержала двох нових друкарів, але і це далі не вистачає, щоб виконати всі замовлення на час або приймати їх більше, видаючи в той самий час щоденну газету у побільшеному числі сторінок. Друкарня запізнена у виконанні замовлень, хоч і чимало людей працює понад норму годин.

2. Редакція працює в такому самому складі, себто скороченому, хоч і є вигляди, що незабаром заанґажується ще одного редактора та затримається на постійну працю одного студента-стипендіянта. Існують вигляди, що коли б хто із старших редакторів перейшов на пенсію, то він працював би далі частину дня. Кандидатів на нових редакторів, із-за скромної заробітньої платні, надто мало з-посеред молодшого кадру. Постійних кореспондентів також стало дещо менше із-за скромних гонорарів.

3. Редактори часто працюють поза годинами або робочими днями, але за це не одержують додаткової платні.

4. Рекомендації: а) необхідно придбати нових друкарів, зокрема при плянуванні перенесення „Свободи" до нового будинку, а з тим і можливости для розгорнення ширшої видавничої діяльности: б) необхідно придбати додаткових, молодших віком редакторів; необхідно поширити круг співпрацівників та кореспондентів, звертаючи зокрема увагу на різні прошарки нашої громади; в) виділити окремі суми грошей на додаткові гонорарі редакторам, якщо вони працюють поза годинами або у святкові дні, готуючи матеріяли для газети, а також окремі суми для поширення кругу кореспондентів.

IV. ВИГЛЯД ГАЗЕТИ

1. Хоч і персоналові було помітно важко, все ж редакція і друкарня добились виповнення доручення конвенції і Головного Уряду УНС, щоб „Свободу" збільшити до шести сторінок. Вона появлялась у звітний час по 4, 6 або 8 сторінок, що у загальній сумі дало пересічно шість сторінок. Докладний перегляд, наприклад, за час від 1-го січня до 31 березня 1972 р. виказав: усіх чисел було 61, а з того 29 по 8 стор., 12 видань англомовного тижневика, 19 чисел по 6 сторінок та 13 чисел по 4 сторінки, що у загальній сумі дає 398 сторінок, або приблизно по 6.5 сторінки кожного числа. Таке досягнення у виданні газети з побільшеним об'ємом заслуговує на признання, як друкарям, так і редакторам.

2. Можуть існувати різні побажання або завваги щодо змісту газети, але характер матеріялів залежить не лише від редакції, а також і від дописувачів. Завважилось, одначе, що за минулий рік „Свобода" була надто перевантажена церковними справами, особливо такими, що займались внутрішніми справами окремих церков, і мимоволі творилось враження, наче б громадська „Свобода" перетворювалась на церковний орган. Ця ситуація покращала під кінець року і продовжає бути більше стриманою і в цьому році.

3. Відчувається надто рідку появу „Трибуни УНС" в газеті, а це видається дивним, що організаційний відділ і постійні організатори не використовують цієї масової газети для кращих успіхів у своїй праці та розбудові УНС. Також дивним виглядає факт, що, за окремими винятками, лише кількох осіб в Головному Уряді УНС, переважна більшість головних урядовців до газети не дописує, з нею не співпрацює, хоч і часто має до неї помітні вимоги. Видається, що „Свобода" — це добро цілого УНС, а головні урядовці своєю участю в газеті могли б стати добрим прикладом.

4. Відчувається в газеті брак достатньої кількости літературно-мистецького матеріялу та рідку появу окремої сторінки з цією тематикою, але це відноситься до справи ширшого кадру співпрацівників, про що вже було згадано в цьому звіті раніше.

V. КНИЖКОВИЙ СКЛАД

1. Згідно із попередньою рекомендацією, книжковий склад має тепер вже свій каталогований інвентар.

2. Перегляд інвентаря виявив поважну кількість книжок на складі, яких собівартість сягає до 26-ти тисяч долярів, а продажна вартість яких переходить суму 75.000 долярів. Проявляється дуже малу активність у випродажі книжок, зокрема не звертається уваги на рекляму в українській пресі поза „Свободою" в Америці і Канаді. Таким чином книжки старіються і тратять на вигляді збуту.

3. Помітне число книжок знайдено у такому стані і такого віку, що їх не доцільно тримати на складі.

4. Другий том англомовної Енциклопедії Українознавства продається не „Свободою", а канцелярією УНС, хоч й експедицію робить адміністрація газети. На час контролі було продано: першого тому — 3,639 примірників, другого тому — 644 прим. і комплетів (І і ІІ тому) — 375 прим. Під кінець грудня 1971 р. з продажі енциклопедії прибуло загально 128,020.88 дол. Загальні видатки видання двох томів енциклопедії були 304,013.18 дол.

Рекомендації: а) списати з інвентаря перестарілі і зайві книжки; б) пожвавити продаж книжок способом реклями в різних українських газетах, а тим самим зредукувати інвентар ще у час надійного збуту та придбати капітал, який можна б вкласти у видання нових книжок.

VI. „ВЕСЕЛКА"

Журнал „Веселка" мав приходів із усіх джерел 11,942.26 дол., а розходів 11,976.00 дол. Недобір видається незначним. Його, як і дальше видання цього необхідного журналику можна б дуже легко реалізувати, коли б журнал мав більше реклями у пресі, серед молодечих організацій і шкіл та допомогу від діячів і секретарів УНС на місцях.

ЗАКЛЮЧЕННЯ

1) Потрібна більша співпраця в Головному Уряді.

2) Потрібно зробити заходи для збільшення членства УНСоюзу.

3) Треба переорганізувати працю на терені Канади.

4) Постійне збільшування кількости членів УНСоюзу — повинно і мусить бути нашою метою.

Усі головні контролери доклали всіх зусиль, щоб Вам представити повний образ ведених союзових справ, як і стан наших фінансів.

Головна Контрольна комісія ставить пропозицію на прийняття звітів членів Головного Уряду УНСоюзу.

Кергонксон, Н.Й. 21 травня 1972 р.

І. ГЕВРИК — голова
І. ВИННИК — заступник голови
Б. ГНАТЮК — секретар
І. СКАЛЬЧУК — секретар
М. ДАНИЛЮК — член

(Продовження буде)

ЗАЯВА ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА ПРО ЗАМИРЕННЯ У В'ЄТНАМІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

В'єтнаму. Ми далі допомагатимемо Південному В'єтнамові в рямках постанов договору і ми далі піддержуватимемо зусилля народу Південного В'єтнаму полагодити свої проблеми мирно між собою.

Ми мусимо признати, що закінчення війни є тільки першим кроком до встановлення миру.

Усі сторони мусять подбати про те, щоб це був тривалий мир, а також мир, який загоїть рани, мир, який не тільки закінчить війну у Південносхідній Азії, але причиниться до кращих виглядів на мир у всьому світі. Це значить, що умови договору мусять бути суворо дотримувані. Ми зробимо все, що договір від нас вимагає і сподіваємося, що інші сторони зроблять все, що вимагається від них.

Ми також сподіваємося, що інші заінтересовані держави допоможуть забезпечити переведення в життя умов договору і збереження миру. В той час, коли до кінця добігає ця дуже важка війна, я хочу звернутися з кількома спеціяльними словами до всіх тих, які були сторонами у цьому конфлікті. Найперше до народу і уряду Південного В'єтнаму. Своєю відвагою і своєю жертвенністю ви здобули безцінне право визначувати ваше власне майбутнє і ви розбудували силу це право обороняти.

Ми розраховуємо на співпрацю з вами у майбутньому, бувши приятелями у час миру, як ми були союзниками у війні.

До провідників Північного В'єтнаму: як ми закінчили війну у висліді переговорів, так тепер почнімо будувати мир на базі злагоди.

З нашого боку, ми приготовані на велике зусилля, щоб допомогти ту ціль досягнути. Але як взаємодія була конечною, щоб закінчити війну, так теж вона буде потрібна, щоб будувати і скріпляти мир.

Для інших великих держав, які були втягнені у війну навіть не безпосередньо, настав час виявити взаємну стриманість, щоб мир, який ми досягнули, був тривалий.

І врешті, до всіх вас, що слухають, до американського народу, якого стійкість у підтримці наших бажань досягнути миру з честю уможливила цей мир з честю досягнути. Я знаю, що ви не захочете, щоб мир опинився під загрозою. В той часи, коли наші таємні переговори знаходилися у дуже критичній стадії, я не міг публічно обговорювати наші зусилля забезпечити мир, бо цим я порушив би був наше домовлення з Північним В'єтнамом і одночасно поважно пошкодив би, а навіть можливо й зруйнував би вигляди на мир.

Тому ж я знаю, що ви тепер можете зрозуміти, чому протягом цих кількох останніх тижнів я не виступав із ніякими заявами про ці мирові зусилля. Важливою річчю було не говорити про мир, але добитися миру і то відповідного миру.

Цього ми добилися.

Сьогодні, як ми вже досягли почесного домовлення, можемо бути горді, що Америка не погодилася на мир із зрадою наших союзників, із залишенням напризволяще наших воєннополонених, на мир, що був би закінченням війни для для нас ,але ж водночас продовженням війни для 50 мільйонів населення Індокитаю.

Можемо бути горді за два і півмільйона молодих американців, які відбували службу у В'єтнамі, служили чесно й достойно в одному із найбільш самовідданих воєнних випробувань в історії народів.

І будьмо горді за тих, які жертвували собою, які віддали своє життя, щоб народ Південного В'єтнаму міг жити у свободі, і щоб світ міг жити в мирі.

Зокрема ж, я бажав би сказати слово до тих наймужніших з-поміж нас, що їх будь-коли мені доводилося зустрічати — до дружин, дітей, родин наших воєннополонених і тих , що пропали без вісти у військових акціях.

В той час, як дехто закликав нас, щоб договорюватися на кожних умовах, ви мали мужність стояти за відповідний рід миру — так, щоб ті, що полягли, і ті, що терпіли, не вмирали і не страждали надаремне і щоб у тому, де сьогоднішня ґенерація знала війну, найближча ґенерація могла знати мир. Нічого більше не важить мені в цьому моменті, як факт, що ваше довге чекання зближається до кінця.

Тількищо вчора помер великий Американець, який колись займав цей Уряд. У своєму житті, президент Джонсон зазнавав знеславлення від тих, які намагалися представляти його, як людину війни, але ж про ніщо більше він так глибоко не дбав, як про встановлення тривалого миру у світі.

Пригадую той час, коли я востаннє говорив із ним. Це було на другий день зараз після Нового Року.

Він говорив тоді про свої турботи щодо встановлення миру, щоб зробити цей мир відповідним родом миру. І я був вдячний за те, що він ще раз висловив свою підтримку для моїх намагань добитися миру.

Ніхто не зусрічав би з більшою радістю цього миру, як він.

І я знаю, що він єднався б зі мною у здійсненні бажань тих, що згинули і тих, що живуть, щоб ми присвятили цю хвилину постанові і спільному змаганню зробити мир, що його ми досягли, тривалим миром.

Дякую вам і доброго вечора всім!

Чехословацький режим готує чистку

Прага. — Останніми днями всі робітники в Чехо-Словаччині одержали урядові листи, в яких їм пропонується докладно виповнити залучений квестіонар, що стосується особистих даних адресатів. В урядовому супровідному листі відзначується, що йдеться про те, щоб доповнити дані про адресата, бо, мовляв, дотеперішні інформації вже передавнені. В той час, коли перші п'ять питань квестіонара відносяться до звичайних персональних даних, то шосте питання заторкує „клясове походження", а сьоме — членство в організаціях з такими підрозділами: (а) членство до 1945 р., (б) членство до 1948 р., (в) членство після 1948 р., (г) членство під сучасну пору. Інша частина квестіонара стосується інформацій про здоров'я, освіту, працю, знання мов. В цій же частині є питання про „рідню, яка проживає закордоном". Коли відповідь є потверджуюча, дана особа мусить подати докладні дані про те, коли члени родини еміґрували, чому еміґрували і чи зберігається з ними контакт і який. В інструкції про те, як заповняти автобіографічний квестіонар, подано, щоб кожен, хто такий квестіонар виповняє, докладно подав, яка була його політична активність у роках 1968-1969, а одночасно, як він тепер оцінює свою тодішню політичну активність. В Празі переконані, що режим має в пляні завершити чистку партійного і урядового апарату з ненадійних елементів, а також зібрати дані і розпочати відповідну акцію проти всіх інших, які не належать до партії, але виявилися „ненадійними" в час, коли при владі був А. Дубчек.

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ І СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Посадник Байону Ф. Ґ. Фіцпатрик в приявності української делеґації підписує проклямацію 22-го січня Днем Української Незалежности в цьому місті

кілька пісень під акомпаніямент Дозі Сиґіди. У кінці вся заля проспівала український національний гимн „Ще не вмерла Україна".

У МЕЙПЛВУДІ 16-го січня мейор Роберт Гресмір проголосив 22 січня „Днем Української Незалежности" і дав вказівку вивісити того дня український прапор на міській ратуші. Він передав обрямовану в рамку Проклямацію на руки чільних представників великої групи українських репрезентантів, зокрема о. Іванові Наконечному, Андрієві Кейбіді та Іванові Ракові. Між присутніми були молоді репрезентанти Пласту, СУМА й ОДУМ'у.

У КАРТЕРЕТІ ще 10 січня мейор Майкел Тот проголосив 22 січня „Днем Української Незалежности" і закликав усіх американських громадян взяти участь у цьому святі. Він дав вказівку, щоб „український синьо-жовтий прапор, якого не можна тепер вивістити в Україні, вивісити над ратушею міста Картерету, Н.Дж., як незабутній символ української незалежности". У церемонії взяли участь о. Віктор Поспішил та багато інших українських представників.

У БАЙОНІ посадник цього міста П. Ф. Фіцпатрик підписав 18 січня Проклямацію і проголосив 22 січня „Українським Днем" у місті Байон, призначивши на день 22 січня вивішення українського національного прапору на ратуші міста. Цей прапор передали мейорові учні Школи Українознавства, в присутності великої української делеґації. Українське відзначування Роковин відбудеться в Байоні у неділю 4-го лютого о 4-ій год. дня, в Українському Народному Домі.

„День Української Незалежности" в Гемтремку

Посадник Гемтремку підписав та передає українській делеґації проклямацію 22-го січня Днем Української Незалежности

У Гемтремку-Детройті, Мічиґан, посадник міста Раймонд Войтовіч проголосив день 22 січня „Днем Української Незалежности" , і того дня над міською ратушею повівав, поруч із американським, український національний прапор. У проклямації посадник Гемтремку Р. Войтовіч закликав населення взяти участь в українських святкуваннях, без огляду на своє етнічне походження, щоб таким чином „дати підтримку українському народові поза Залізною Заслоною в його важкій боротьбі за свободу і незалежність" . Між членами української делеґації, яка відвідувала мейора міста, був Роман Куропась—секретар 20-го Відділу УНСоюзу, а також Рома Біла, І. Кричковський, М. Мозола, д-р Ол. Марітчак, Марта Ґуран, Ф. Лотоцький, Д. Трусс, Надя Стеткевич, Марта Король, при тому молодь була в українській народній ноші, а дехто в одностроях своїх організацій—як це видно на фотознімці.

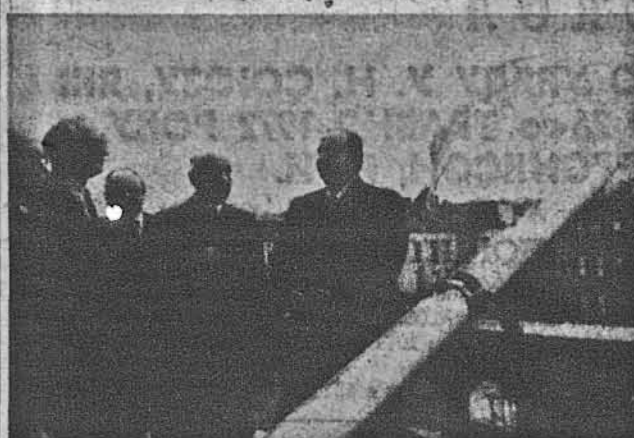
До Менор Коледжу прибула на студії чемпіонка-тенісистка з Ніґерії

Дженкінтавн, Па. — На студії до цієї української вищої школи для дівчат Менор Джуніор Коледжу під зарядом Сестер Василіянок, прибула з далекої африканської держави Ніґерії прославлена там чемпіонка з настільного тенісу з 1971 року панна Ірена Сунмбо Кол. У Менор Коледжі вона буде студіювати впродовж двох років, до повного закінчення навчання, головно спеціялізуючись на вихованні дітей у малому віці. Студентка Ірена Сунмбо Кол успішно закінчила в Ніґерії середню освіту, „гайскул". Після здобуття вищої освіти в Менор Коледжі, вона плянує через два роки повернутись на свою батьківщину і там відкрити власну школу виховання дітей. Молода студентка з цікавістю познайомилася із зарядом Сестер Василіянок, з професурою школи та із студентками Менор Джуніор Коледжу, різних походжень і віровизнань, у тому й українками, яких все ще не є достатня кількість.

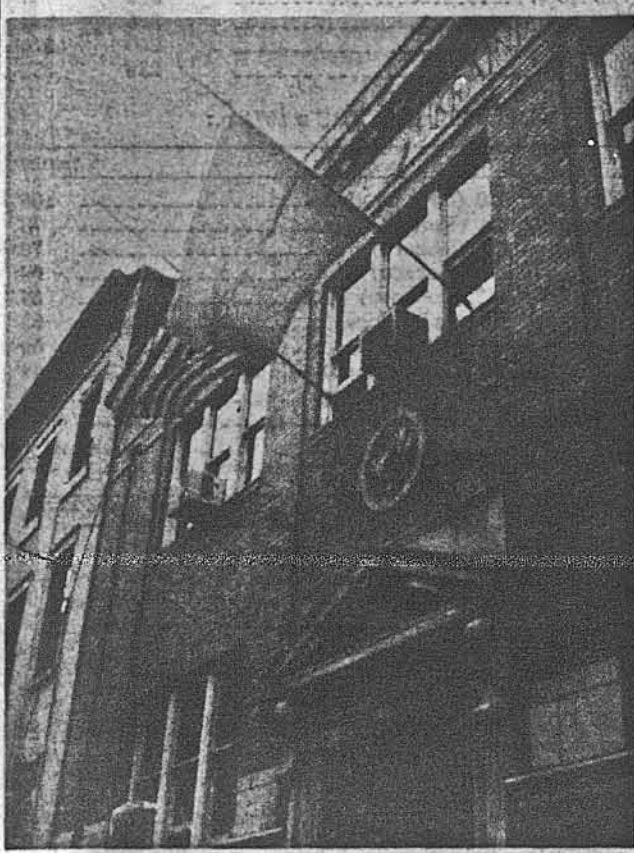
ОБОВ'ЯЗОК РЕЄСТРАЦІЇ ДЛЯ ЧУЖИНЦІВ

Вашинґтон. — Як і кожного, так цього року також усіх не-американських підданих, що перебувають на території ЗСА, зобов'язує у січні реєстрація. Для цього треба взяти на будь-якій пошті формуляр і заповнити його та віддати на будь-якій пошті до рук службовців — не пересилати поштою. Невиконання цього обов'язку карається законом. Батьки повинні подати також відомості про дітей, які перебувають з ними і не є американськими підданими-горожанами.

Українські прапори над Джерзі Сіті

Із балькону міської ратуші в Джерзі Сіті щойно виставлено синьо-жовтий український прапор для відзначення роковин проголошення Української Незалежности 22 січня

Того ж дня український прапор повівав, поруч зоряного американського, також на будинку Українського Народного Союзу і „Свободи"

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У понеділок 22 січня в передполудневих годинах у присутності численної української делеґації з репрезентантів різних поколінь, представників УККА, УНС і Видавництва та редакції „Свободи", директор поліції цього надгудсонського міста Фредерік Стівенс вивісив український прапор на міській ратуші, виконуючи рішення і проклямацію посадника міста д-ра Пола Джордана з 16-го січня. Ф. Стівенс виголосив при тому коротке слово, назвавши українців у цьому місті зразком, бо тут немає ні одного на „велфері", та схарактеризувавши українців, як працівників і будівничих. Він зазначив також, що в поліційних справах міста немає українських прізвищ. Від зібраних промовляв гол. предсідник УНСоюзу И. Лисогір, наголосивши на історичних подіях 22 січня 1918 і 1919 років в Україні, у вільному Києві. Від головного уряду УНСоюзу був присутній також рекордовий секретар УНС Володимир Сохан. Від місцевого Відділу УККА делеґатів очолювали Володимир Білик та Михайло Вархол — керівник української Демократичної Організації у Джерзі Сіті, Ф. Колодій репрезентував місцеву „Самопоміч", а С. Баранюк — Український Народний Дім.

Цього ж дня було вивішено синьо-жовтий прапор, поруч із зоряним американським, на будинку Українського Народного Союзу в Джерзі Сіті.

Січневі роковини в Пассейку

Пасейк з Округою святкує урочистою Академією роковини 22-го січня, в неділю, 4 лютого 1973 р. о год. 6-ій вечора, в Українській Централі при 240 Говн евеню в Пасейку, Н. Дж.

Головним промовцем буде адвокат Юрій Б. Кордуба. У мистецькій частині візьмуть участь: Смичкова оркестра УМІ під дириґентурою маестра Рафаїла Венке і місцеве юнацтво Пласту і СУМА.

Тієї ж неділі у всіх українських церквах будуть відправлені Служби Божі в намірені українського народу.

Мейор міста Пассейку Джоралд Голдман в приявності української делеґації в п'ятницю, 19 січня, ц. р. проголосив у Сіті Голл день 22 січня 1973 р.—„Днем Української Держави" .

Мейор міста Кліфтону п-і Анна Лятеррі в крузі своїх радних проголосила в четвер, 18 січня ц. р. 22 січня —„Днем Української Незалежности" .

В дні 22 січня ц. р. українські прапори повівали на ратушах згаданих міст, як теж і на українських установах. Відзначення січневих Роковин відбуваються заходом місцевого Відділу УККА.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

УКРАЇНСЬКІ КАНДИДАТИ ДО ВІДДІЛУ ОСВІТИ В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон. — 13 лютого в Ірвінґтоні, Н.Дж., відбудуться вибори до Відділу освіти. Серед значного числа зголошених кандидатів є двох українського роду: Іван Стефуришин та Богдан Вишатицький. Упродовж минулих шість років членом Відділу освіти була пані Анна Дубас, кол. головна радна УНСоюзу. В цьому році вона більше не кандидує. Обидва кандидати є активні в житті місцевої української громади, є членами УНСоюзу і надіються на масову підтримку збоку українських виборців.

ВЛАДИКА МАРКО ПРИБУДЕ ДО ІРВІНҐТОНУ

Ірвінґтон. — Архиєпископ УПЦеркви Марко прибуде 28-го січня 1973 року до парафії св. Тройці в Ірвінґтоні, де о год. 10-ій ранку очолить Архиєрейську Службу Божу, в сослуженні о. Петра Сагайдачного, настоятеля парафії о. протодиякона Володимира Поліщука. Після Служби Божої відбудеться в залі парафії Різдвяна Зустріч — обід із мистецькою програмою, в якій візьмуть участь: церковний хор під керівництвом . Олійника, Микола Щербак, Віра Яворська, Андрій Мірчук і Надя Яворська.

В Ню Йорку відбулася нарада Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви

Ню Йорк (М. Г.). — Заходами Крайової Управи Т-ва за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви 20 січня 1973 р. тут в Українському Народному Домі відбулася ширша нарада в справі УКЦеркви. В нараді взяли участь представники Відділів Т-ва з різних місцевостей: Алентавну, Боффало, Детройту, Ню Гейвену, Гемстеду, Джерзі Сіті, Нюарку, Ню Йорку, Елізабету, Ірвінґтону, Випані, Керґонксону, Пассейку, Філядельфії, Трентону й інших місцевостей. Усіх учасників було біля п'ятдесят осіб. Були також гості.

Завданням наради було представити сучасне положення і проблеми УКЦеркви та зв'язані з тим внутрішні і зовнішні завдання і працю на майбутнє Т-ва. Після молитви, яку провів о. Володимир Андрушків, він висловив, після відкриття, кілька думок до проблем УКЦеркви, відмічаючи факти минулого, коли свою Церкву боронили Владики і священики. На жаль, під сучасну пору — важко пояснити чому — сталось так, що оборонцями прав своєї Церкви стали в основному миряни. Відносно листа кардинала Війо, що був розісланий через Апостольські делеґатури Владикам УКЦ, доповідач згадав, що на цей лист Т-во (священиків) ім. св. Андрея виготовило свою відповідь-листа, який вже підписало біля 120 священиків. Деякі священики ще вичікують, а інші чекають, яким де вітром повіє. З жалем підкреслив, що є багато таких, які не бажають бачити наших церковних проблем відкритими очима. Ми повинні допомогти Владикам сказати тверде слово правди в обороні Церкви. Мирянський рух зі свого боку не повинен припиняти своєї праці, але ще більше її посилити, охопити всі парохії і „збудити тих, що заснули". Не допустити до того, щоб іскра, яку засвітив Верховний Архиєпископ Блаженніший Йосиф Сліпий на Ватиканському Соборі, не згасла, але розгарялась. Т-во св. Андрея на розісланий лист одержало прихильні відгуки, навіть священики латиняни, що сповняють душпастирську працю по наших парафіях, які навіть добре не знають української мови, відповіли, що вони готові піддержати наші оправдані домагання. В нашій праці мусимо за всяку ціну задержати любов і єдність. До того рода праці, яку ми провадимо, не сміємо йти з ненавистю, навіть тоді, коли є хтось проти нас. Ще раз підкреслив о. В. Андрушків, що слід звернути всю увагу на поодинокі парафії, бо від парафій залежить Церква. Він закінчив закликом: миряни, допоможіть нам священикам і Владикам помісність будувати!

Голова Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви д-р Мирослав Навроцький представив широку картину Української Католицької Церкви по цей і по той бік залізної заслони з наголосом над проблемами і критичною ситуацією УКЦеркви у діяспорі. Він нагадав недавні події та з'ясував внутрішню ситуацію УКЦеркви і зовнішні обставини та чинники, які діють проти неї. Підмітив один новий факт, що о. Міє (єзуїт) з Руссікум в Римі, з походження француз, сказав, що патріярхати можуть поставити там, де постають нові держави. Щодо українського патріярхату він мав висловитись, що це є справа політична українських націоналістів-сепаратистів. При цьому він підкреслив, щоб ми вважали і не робили з суто церковних справ партійних ігрищ, бо це нам шкодить. Ми повинні нашу працю тепер ще більше посилити, — сказав д-р Навроцький. Останні наші акції проти листа кардинала Війо знайшли позитивний відгук в чужинецькій пресі. Маніфестація у Вашинґтоні біля палати Апостольського делеґата знайшла широкий розголос у католицькій і вашингтонській пресі. Під тим оглядом наша праця повинна бути ще більше посилена.

Окремо виступив з коротким словом організаційний референт ред. Василь Насічняк. Він звертав увагу на контакт і зв'язок з Відділами Т-ва, підкреслюючи, що деякі Відділи не надто акуратно контактуються з управою й організаційним референтом. Також звертав увагу на деякі технічно-організаційні питання.

В дискусії заторкнено багато різних питань, на які члени управи давали відповіді. Поставлено було під розгляд питання, чи варто дальше у нашій праці стосувати ті самі прийоми, що ми їх провадили досі. На деякі акції Ватикан одержав вже імунітет, він вже не реагує. Ми висилаємо листи, петиції, протести, але „відборча станція" вже не відбирає, не фіксує. Ті, що повинні це робити, чекають на інші вітри... Наведемо приклад, що Ватикан не тільки так трактує українців. Ось недавно був у Німеччині Синод і так називали німці — Синод німецької Католицької Церкви, в якому взяли участь єпископи, священики і миряни. Там вже було рішено, щоб світські особи із знанням справи могли проповідувати в церквах, бо існує брак покликань і тим самим є брак священиків. Перед самим закриттям Синоду прийшло з Ватикану на згадану постанову вето, на яке учасники Синоду зареаґували з обуренням. В дискусії підкреслювано також, що ми повинні бути свідомими того, що не вся правда в тому, що має початку Ватикану, чи що робиться у Ватикані. Була мова, щоб ми себе оподаткували на потреби Верховного Архиєпископа. Підкреслювано, що ми у нашій праці повинні поводитись достойно, гідно, чесно і з любов'ю. Ставили запитання в справі Крайової Ради Українських Організацій за Патріярхат Помісної УКЦеркви в Чикаго. На цю тему були різні думки. Стверджували, що це мало деякий дезорієнтаційний вплив на мирян на місцях. Пропонували, щоб у тій справі знайти якусь розв'язку. Дораджували не вести жадної полеміки і взаємно себе не поборювати, нехай вони працюють для тієї самої справи, а наше Т-во дальше буде продовжати свою працю. Були натяки на листа Єпископа Йосифа Шмондюка, що його розіслано всім священикам Стемфордської єпархії. Також дискутували над поїздкою до Австралії, де має відбутись Евхаристійний Конґрес. Подекуди дискусія мала гострий характер. В загальному нарада дала дещо свіжого матеріялу: суґестії, пропозиції, думки для управи, яка з них може скористати у дальшій праці. Учасники стверджували, що подібні наради повинні відбуватись частіше. На окрему увагу заслуговує виступ маестра Йосифа Гірняка, який сказав про долю нашої страдальної Церкви та нашого Патріярха Верховного Архиєпископа Блаженнішого Йосифа Сліпого, що непохитно стоїть на чолі УКЦеркви, та апелював, щоб йому, а тим самим Церкві дати всесторонню, повну піддержку і продовжувати боротьбу в обороні історичних прав нашої Церкви.

Микола Галів

У МІСЬКІЙ РАДІ НЮ ЙОРКУ ІСНУЄ ВЕЛИКА перевага членів Демократичної партії. Там радять над проблемами й долею цього міста - велетня 32 демократи, 3 республіканці та 2 лібералі. Мейор Джон Ліндзі належав до республіканців, потім перекинувся до демократів і безуспішно висував свою кандидатуру на президентські вибори в минулому році.

У НЮАРКУ ДВА БАНДИТИ НАПАЛИ на таксівкаря, який вчинив опір після того, як віддав 14 долярів злочинцеві. Таксівкар вибив з рук бандита пістолю, але в цей час його авто наїхало на двох перехожих, і одного вбило. Злочинці втекли. Шофера не будуть судити.

У Просфорі в Південному Бруклині взяло участь 200 осіб

Бруклин-Північ. Н. Й.— Парохія церкви св. Духа в неділю 21-го січня в авдиторії цілоденної школи влаштувала традиційну вже в цій громаді „Просфору". Свято відкрив голова Об'єднаного Комітету Богдан Карась. Всч. о. Любомир Мудрий з Озон-Парку провів молитву і поблагословив Божі дари. Присутні мовчанкою та вставанням вшанували пам'ять покійного свого пароха о. Николая Вояковського, який помер минулого року. Д-р Мирон Зарицький виголосив коротку промову про 22-го Січня 1918 і 1919 років, коли Україна проголосила самостійність та соборність своїх земель. Після обіду відбулася мистецька програма, в якій хор церкви св. Духа під дир. маестра Лева Рейнаровича виконав 7 коляд, діставши за це повне признання присутніх парафіян і гостей. Промовляли обидва гості священики со. Любомир Мудрий та Карл А. Меззомо зі Стемфорду. Перший говорив про Різдвяні свята в Україні, а другий закликав юнаків, щоб голосилися до служби Богові, бо вже тепер відчувається брак священиків і немає кому обслугувати вірних в українських парохіях. Наприкінці аматорський гурток при церковному хорі віграв сценку „Різдво в Україні", підготовлену маестром Л. Рейнаровичем. В ній брали участь: Віра Яріш, Іван Макар, Дубровська Марійка, Стефан Бабський, Лев Рейнарович, Іван Подусовський, Купер Галя і Федір Лукіянський та Сметанюк Василь. В мистецькій програмі брали участь і шкільні діти, які деклямували українські вірші. Деклямували: Ірка і Ліда Квасній, Ірка Данилів, Діяна Лебедович, Анна Романцьо, Ірка Ресн, Зенон Білевич. Всі декляматори поправно виголошували українські вірші, а учениця академії св. Юра в Ню Йорку Ірка Данилів деклямувала немов дійсна артистка. Вкінці промовив місцевий парох о. Юрій Вінковський, який дякував всім тим, що причинилися до успіху цього парохіяльного свята: Комітетові, хорові, Драматичному гуртковві, пані Ярославі Зарицькій за працю в школі, д-рові М. Зарицькому, паням, які приготовляли святочні страви, та всім парафіянам, що своєю присутністю звеличали це родинне свято. Співом коляди „Бог Предвічний" та молитвою закінчено Просфору, в якій взяло участь 200 осіб.

ПІВДЕННА ІРЛЯНДІЯ (ІРЛЯНДСЬКА РЕСПУБЛІКА) ВИДАЛА британським властям у Північній Ірляндії Антоні Догерті, втікача з північно - ірляндської в'язниці, в якій сидів за свою участь в підпільному революційному русі. Це вже четверта особа, яку Ірляндська Республіка видала британцям, відкидаючи твердження тих терористів, що вони — політичні в'язні, яких, за ірляндсько - британським договором, не можна видавати другій стороні.

Свято в честь Базару в Кліфтоні

У неділю 3-го грудня м. р., в церкві св. Покрови в Кліфтоні, з ініціятиви ОБВУА в Америці та Вільного Козацтва, головою яких є о. Іван Стецькович, а секретарем проф. Іван Рудакевич, у порозумінні з настоятелем церкви о. Миколою Вареником та Церковною Управою, відбулася панахида за поляглих 359 старшин та козаків під Базаром 21-го листопада в 1921 році. У панахиді взяли участь кол. вояки в уніформах таз прапорами. По панахиді всі зійшли до церковної залі. На сцені виднів гарний напис. Свято відкрив о. настоятель Микола Вареник. Сказавши про значення Базару, от. Стецькович закликав присутніх вшанувати поляглих героїв однохвилинною мовчанкою. З черги п полковник Вільного Козацтва Іван Винник прочитав всі імена всіх 359, що поляли геройською смертю під Базаром. Відтак промовляв полк. ВК. Василь Вільовщук, а потім полк. Петро Смородський і учителька Наталія Паранюк. Полк П. Смородський, як і от. І.Стецькович прийшли на це свято із своїми дружинами. Між присутніми був і сот. Іларіон Криловецький, який аситував при прапорах.

І. К.

Священик-мистець

Виставка картин о. Сергія Кіндзерявого - Пастухова у великій мірі незвичайна; вона викликає не тільки мистецьку насолоду, але й цілком реальні переживання. Із першим поглядом, киненим на твори о. Сергія ви відчуваєте, що вростаєте в них, вони будять різні спомини, почування, беруть вас в полон, хвилюють. Пейзажі настільки реальні, що здаються вам знайомими, рідними, ніби ви бачили їх вже колись, були там. І заразом є щось в них глибше, що відкриває основну таємницю самої природи. Ось картина „Верба", що вражає своєю правдивістю, але ви ніби відчуваєте ще й легкий вітерець, що колише її вітками. Інша картина переносить вас у світ села, де кольори сконденсовано-яскраві передають спеку сухого повітря. На іншій контрасти барв захоплюють драматизмом. Портрети мистця — це образи людей сильних характерів, які захоплюють своїм духовим світом. Мистець майстерно, володіючи світлом і кольором, може передати любий хвилючий настрій. Картина з вітряками викликає якийсь вічний тихий сум від заходу сонця, а засніжена церковця у сонячному світлі викликає святочний різдвяний настрій. Лани і велич неба над ними переносять зразу в атмосферу Батьківщини . . .

Особливо, якщо ви самі, і ніхто не перешкоджає посторонніми розмовами, настрої від картин стають майже звуками, що сплітаються в струнку мелодію музичного твору, а назва йому — прославлення Бога.

Коли я вперше побачила картини о. Сергія в його хаті — враження від них було приголомшуючим; я довго не могла заснути, не дивлячись на пізню годину. Каскада кольорів, тем, облич, різних настроїв, глибина релігійних тем, не покидали мене і у сні, чим запам'яталися надовго в яскравій формі. Таке враження можуть залишити тільки картини створені великим талантом. Отець Сергій — Самородок, якому жадна школа не накидала законів чи приписів мистецької творчости, але за 25 років безперервних шукань, експериментів і праці над собою прийшов він до різногранних способів свобідного вислову мистецьких задумів.

Ольга Ленська

СССР готується до Всесвітнього Фестивалю Молоді

Москва. — 18-го січня тут відбулося засідання постійних комісій ЦК ВЛКСМ (комуністичного союзу молоді — комсомолу) та Совєтського підготовчого комітету X Всесвітнього фестивалю молоді та студентів. В нарадах взяли участь, як інформує „Комсомольская правда" з 19 січня, секретарі обкомів комсомолу Російської СФСР та секретарі республіканських комсомольських організацій. Пов'язання цих двох імпрез має за завдання політично і пропагандивно використати молодіжний форум по лінії інтересів СССР всередині країни і на зовнішньому відтинку. Газета відзначує, що „комсомольські організації покликані на те, щоб включити у фестиваль кожну молоду людину, зробити її активним співучасником всенародної боротьби за виконання завдань вирішального року п'ятирічки".

Літературний Вечір на Карлтонському Університеті

Українська Студентська Громада, що об'єднує студентів Оттавського і Карлтонського університету в Оттаві, влаштувала в суботу 2-го грудня м. р. літературний вечір поезії Нюйоркської групи. Вечір зацікавив значне число студентів Оттави, як також молодих професіоналістів. Про поезію Нюйоркської групи доповідав проф. Ярослав Розумний, що в осінньому семестрі 1972 року був візитуючим професором на Оттавському університеті, викладаючи тут староукраїнську й совєтську українську літературу. У доповіді, крім загального огляду напрямних в поезії Нюйоркської групи, зокрема він зосередився над ідеологією й поетикою Тарнавського, Андрієвського, Бойчука, Рибчака, Калини й Коломийця. Чотирьох студенті прочитали вірші цих поетів. Цей вечір вияснив багато питань, пов'язаних з творчістю цих модерністів в українській літературі. Виявилося, що багато з присутніх студентів читає їхні твори. Рекомендуємо й іншим нашим колегам влаштовувати подібні вечори на своїх університетах, запрошувати цих і інших наших поетів на авторські вечори й робити старання, щоб впроваджування курси сучасної української літератури в наших університетах, де їх ще немає.

Н. Н.

Із діяльности 93-го Відділу СУА в Гартфорді

Друге півріччя 1972 р. позначилося великою активністю у праці нашого Відділу. Крім двох попередніх імпрез (Мистецький Вечір, Вишивані Вечерниці та участь в Міжнародному Фестивалі слід відзначити Показ Народної Ноші на місцевій телевізійній станції 4-го грудня.

Студентка Н. Коршенюк проводила програмою, передаючи опис строїв, підкреслюючи їхню оригінальність та вік. Моделювали ці строї дівчата і пані. Показано строї: полтавський, гуцульський, заліщицький, станиславівський, буковинський та городенський з точним поясненням специфічних деталів. Шкода, що визначений час не дозволяв на показ модерних суконь з примІненням вишивки. Треба подивляти тих, хто вклав так багато праці, по-мистецьки виконуючи елеґантні вечірні спортові короткі, жакети чи блюзки, примінюючи українські народні мотиви. Успіх телевізійної програми треба завдячувати нашій членкині п-і А. Крупі.

Заходом 93-го Відділу у місцевій публічній бібліотеці пишається ялинка, яка немов живцем перенесена з України На її вершку — ангел у вишивці. А на гілках ланцюжки з соломки і кораликів, позолочені горішки, шишки, їжачки, штудерні дзбаночки, кошички, паяци, свічечки та багато інших прикрас. Все це праця охочих і невтомних рук членкинь під керівництвом п-і Я. Кукіль. Під ялинкою лежать летючки укладу п-і Теслюк з коротким описом наших різдвяних звичаїв та їхньою символікою. Поруч знаходиться виставка зі зразками народного мистецтва — естетично укладені вишивки, кераміка, різьба. Безперечно, така виставка дає нагоду американцям пізнати нашу культуру, а найважливіше пізнати різницю поміж українським і російським народами. З цієї нагоди для урядників міської бібліотеки ми влаштували перекуску — каву з українським печевом, під час якої ми мали нагоду відповідати на запитання та вияснювати зацікавленим американцям про нашу ялинку, звичаї, мистецтво.

К.Г.

Збільшується темп русифікації в Україні

Київ. — Газета „Молодь України" з 20 січня опублікувала вістку про те, що в Донецьку „вийшов 8-тисячний номер обласної молодіжної газети „Комсомолец Донбасса". Очевидно, йдеться тут про російсько-мовну газету, яка, як пише „Молодь України", починалася тиражем „з кількох десятків примірників, а нині він досягнув 132 тисяч. Понад 1,5 тисяч дописувачів — такий позаштатний актив газети, хто щодня повідомляє її про новини в промисловості і сільському господарстві, сфері обслуговування і навчальних закладах." Подані числа аж надто яскраво виявляють, яким темпом поступає русифікація українського Донбасу.

ПРО ФІНАНСОВУ БАЗУ УВУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

справи". Як видно, забув він, що завдячує сам цій „маловартісній справі".

Очевидно, такі прикрі факти не повинні нікого зражувати, але їх не можна промовчувати. Загал нашого громадянства знає, яку вартість має власна незалежна вільна висока школа, і треба надіятися, що з його допомогою справу фундації УВУ можна буде з успіхом розв'язати.

На відзначення заслуговує п. Г. Пристай з Рочестеру, який у своєму листі до редакції „Свободи" написав коротко і ясно: „Щоб не бути голословним, підтверджую свої слова вчинком і в залученні пересилаю пожертву на фонд УВУ". За цим прикладом повинні піти інші, і ми повинні в найкоротшому часі завершити творення постійного фонду УВУ.

Тимчасова Управа Фонду УВУ закликає кожного включитися в працю і дати в міру можливостей допомогу УВУ, щоб в такий спосіб створити для УВУ надійні підстави для існування і наукової діяльности. У всіх справах, зв'язаних з Фундацією УВУ, просимо звертатися на адресу:

Ukrainian Free University, c/o Self-Reliance, 237 Hope Avenue, Passaic, N.J. 07055.

І. Б.

Пассейк, Н. Дж.

Сиракюзи — Патріярхорівному Верховному Архиєпископові

Товариство за Патріярхальний Устрій УКЦеркви, Відділ в Сиракюзах, ювілейним концертом 16-го квітня 1972 р. відзначило 80-ліття нашого Верховного Архиєпископа й Кардинала Иосифа Сліпого. Головним промовцем був о. крилошанин Володимир Андрушків, співав соліст Метрополітальної опери в Ню Йорку Андрій Добрянський.

29-го жовтня 1972 р., на прохання голови Відділу д-р Галини Клюфас, парох української католицької церкви о. шамбелян Василь Середович відправив Божественну св. Літургію за Помісну УКЦеркву, за її Постійний Синод та за наш знедолений народ; співав хор під диригентурою Євгена Крука.

Місяць жовтень і листопад м. р. призначено на збірку для фонду „Церква в потребі". Хоч наша свідома сиракюзька українська католицька громада не надто численна, а загал громадянства не надто багатий, — збірка принесла 2.149.00 долярів. Цю суму в цілості переслано Верховному Архиєпископові й одержано від нього листа, в якому сказано:

„Прохаю приняти сердечну подяку і передати її всім благородним Жертводавцям за збірку 2,149.00 (дві тисячі сто сорок дев'ять) дол. на „Церкву в потребі". Молю Господа, щоб відплатив всім сторицею та й благословив і на майбутнє Вашу жертвенну працю над закріпленням єдности і помісности нашої Церкви. Була б це велика ласка, якби ми перемогли всі труднощі..."

Управа Відділу ще від себе дякує всім збирачам за труд, а жертводавцям за їхню жертвенність. Головним координатором збірки був Ілля Мигдаль, а збирачами д-р Галина Клюфас, інж. Богдан Федорович, проф. Євген Бішко, Володимир Спісак, Ілля Мигдаль, Михайло Зарічний, Стефанія Тишко, Михайлина Годжак, Володимир Мельничук, Василь Фенцор, проф. Мотря Богатюк, Павло Ткач і мгр Ілля Городецький — голова Ради Мирян.

Дякуємо п-ву Марії і Томі Шоробурам, приятелі яких виповнили збіркову листу (143 дол.) датками замість квітів на могилу їхньої матері, бл. п. Мотрі Шкорути.

Д-р Галина Клюфас-Подюк

КОРОТКІ ВІСТКИ

НАЙВИЩИЙ СУД ЗСА ВИЗНАВ за всіми жінками однакове право у всіх стейтах країни робити аборти — викинути зачату дитину, на власне бажання, але тільки до трьох місяців. Таку постанову виніс Найвищий Суд 7-ми голосами проти 2-х. Таким чином стали недійсними всі інші закони в різних стейтах щодо абортів.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ ПРЕЗИДЕНТА РИЧАРДА НІКСОНА в його другій президентській каденції пройшов у Вашингтоні в атмосфері інавгураційних святкувань. Президент із дружиною приймали біля 300 гостей у Білому Домі, переважно з його Адміністрації і тих, які допомагали в підготові інавгураційних урочистостей. Серед гостей був відомий євангелицький проповідник Біллі Грегем, приятель през. Ніксона. На прохання Президента мормонський хор у кінці прийняття заспівав „Бойовий гимн Республіки". Однак, приємний настрій незабаром розвіявся, коли розлетілась вістка про раптову смерть кол. Президента Линдона Б. Джонсона.

СТУДЕНТИ ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ урочисто відзначили 100-ліття з часу публікації першого числа їхньої студентської газети „Гарвард Крімсон". Ювілей тим важливіший, що в ЗСА ні одна студентська газета не витримала так довго. „Гарвард Крімсон" свого часу редагував покійний през. Рузвелт, в адміністрації допомагав також покійний през. Кеннеді. Декілька з колишніх редакторів тієї студентської газети згодом дістали літературні нагороди „Пулітцера" та ін. відзначення.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА ЛЯНУССЕ В АРГЕНТИНІ передав до суду на розгляд справу колишнього президента Хуана Перона, обвинувачуючи його в підбурюванні народу до скинення законної влади. Перон заявив у Еспанії, куди він недавно повернувся, що коли б був молодшим, то кидав би бомби, а сучасний уряд назвав „нещастям для країни". Суд має розглянути справу й вияснити, чи такі заяви дійсно є закликом до повстання. Однак, із цього видко, що між сучасним урядом і Пероном заіснували дуже великі розбіжності.

З ЛІМИ В ПЕРУ ПОВІДОМИЛИ, що прибережна перуанська сторожа відпустила американське риболовне судно після того, як капітан заплатив майже 100 000 долярів штрафу. Судно ловило рибу в районі біля 200 миль від берегів Перу, яке вважає „своїми водами" віддаль 200 миль. ЗСА такої віддалі не визнають за власність прибережних держав. Чіле і Еквадор також вимагають, щоб інші держави вважали 200-милеву віддаль від їх берегів у океані „їхньою власністю".

У ПАРИЖІ ВІДБУЛОСЯ церемонійне відзначення 10-тиріччя підписання французько - німецького пакту приязни. Зробили це тоді дві найбільші індивідуальності Франції і Німеччини у цьому сторіччі — Шарль де Голль і Конрад Аденауер. Канцлер Західньої Німеччини Віллі Брандт прибув для цієї церемонії до Парижу з гуртом своїх міністрів.

У НІГЕРІЇ СТАЛАСЯ велика летунська катастрофа: розбився літак, який віз 202 особи, в тому числі найбільше чорних мусульманських паломників, які верталися з Мекки. Згинуло, мабуть, 180 осіб. Це найбільша катастрофа в історії цивільної летунської комунікації. Причиною катастрофи було заламання асфальтової поверхні на летовищі, коли літак приземлився: тоді розлетілося підвоззя й прийшов вибух, який огорнув літак масою полумени. Досвідчений пілот, американець капітан Джон Вотермен, врятувався.

ЙОРДАНСЬКИЙ КОРОЛЬ ГУССЕЙН ЗАПРОПОНУВАВ Ізраїлеві, щоби той повернув Йорданії суверенність над мусульманськими й католицькими святими місцями в Єрусалимі і щоб таку концесію зробити вихідним пунктом для переговорів про сепаратний мир між Йорданією і Ізраїлем. Король Гуссейн прибуде в першому тижні лютого ц. р. до Вашингтону, а в місяць пізніше приїде туди ізраїльський прем'єр Голда Меїр і тоді буде напевно мова про той плян замирення. Інші арабські країни рішуче виступають проти сепаратного замирення між Ізраїлем і Йорданією.

ПАЛЕСТИНСЬКІ ПАРТИЗАНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ СТАРАЮТЬСЯ отримати авдієнцію у Папи Павла УІ, щоби подякувати йому за те, що він заявив ізраїльському прем'єрові Голді Меїр під час розмови з нею тиждень тому, що треба справедливо поладнати проблему півтори мільйона палестинських втікачів.

ВІЛЬНИЙ КИТАЙ НЕ ПЕРЕГОВОРЮВАТИМЕ ніколи з проводирями Комуністичного Китаю — заявив прем'єр Вільного Китаю з його осідком на Формозі (Тайвані), Чіянг Чінг-куо, найстарший син Чіянг Кай-шека. Він переконаний, що комуністичний режим в Китаї на азійському континенті провалиться і не виключає, що це станеться ще за життя Мао Тсе-тунга. Мовляв, Вільний Китай причиниться до того упадку тільки частинно своєю збройною силою, яка також достаточна, щоби відперти можливу спробу комуністів захопити Формозу (Тайвань).

РЕДАКЦІЙНА ПОКАЗУХА І ЗАПРИПОНЕНИЙ АКАДЕМІК

(Закінчення зі стор 2-ої)

яке зберігає свої історичні традиції". З а п е речуючи правдиві твердження газети, І. Білодід „розглагольствував" про „національний розквіт українського народу під опікою великого російського народу". Він намагався довести, що „нова історична спільність людей (фікція), якою є радянський нарід, органічно сполучає суверенітет кожної нації з суверенітетом Союзу в цілості".

Адміністраційно - колоніяльний стан, накинутий Україні за 50 років союзної „дружби", не є лихом, на думку академіка з Києва. В ньому він бачить „найповніший вияв і практичне здійснення національної суверенности". Слухняно виконуючи нові настанови партії, за якими всі анексії і загарбання царської Росії були „поступом" і мали „благотворний вплив" на культурний розвиток загарбаних народів, І. Білодід пригадує націоналістам їхню непотрібність оборони української культури за часів царату. Своєю обороною національної культури за часів царату націоналісти „пробували увести в блуд працюючі маси". До такого договорився вірний слуга великодержавства.

Ніякої русифікації, а тим більше асиміляційної політики Білодід не бачить в Україні. Навпаки, влада так дбає і піклується про збереження с а м о бутности(!), що конституція вимагає вчити дітей рідною мовою. В конституцію записали, але в системі тоталітарної диктатури в практиці те усунуто. А русифікаційна політика уряду заохочує батьків посилати дітей до російських шкіл. Разом з тим цілою низкою заходів українських юнаків скеровується до навчання російською мовою, без цього їм дорога закрита, крім в колгоспи і радгоспи. Все те академік добре знає, бо був співтворцем обрусительної політики, проте, на ювілейній показусі за круглим столом він лепече: „Факти свідчать не про мовну асиміляцію і пресловуту русифікацію націй, а про розвиток національної самосвідомости в сполученні з глибоким розумінням інтернаціональних інтересів усіх народів країни". А кляті націоналісти не хочуть того разуміти і обвинувачують КПСС у примусовій асиміляції неросійських націй. Отак співає за ворожими нотами віце - президент.

А щодо фактів, то вони на кожному кроці свідчать про русифікаційну політику, нею пройняте все життя в Україні. Секретарка віцепрезидента АН УССР, хоч добре володіє українською мовою, вживає її лише на показ перед чужими відвідувачами. Це у приймальні Академії Наук, а що ж тоді говорити про всі установи, де все змушене цвенькати російською мовою, бож тільки вона вважається „мовою справжньої освічености" і „вершком світової мовної культури". А найповніше русифікаційну політику віддзеркалено в діяльності Академії Наук, де віце-президентом є І. Білодід.

Установа, що мала б бути центром і світочем національної культури, науки в усіх її ділянках, під проводом перевертня Білодіда стала цитаделею русифікації і обмосковлення науково - культурного життя. На 1512 наукових рефератів і дисертаційних праць, написаних в секції суспільних наук, українською мовою видруковано тільки 276, а російською 1211 і англійською 25. В секції фізико-технічних і математичних наук ні одної дисертації чи реферату не видано українською мовою, а російською видано 303. Те саме і в секції хемічно - технічних та біологічних наук: російською мовою видано 180 праць, а українською жадної.

Не ліпший стан із науковими працями в усіх секціях. Можна б запитати віцепрезидента: чи на його думку подібний стан з виданням можливий у якійсь академії поза СССР? Наведені цифри говорять про адміністраційно - к о лоніяльний стан України в імперському комплексі. Співтворцем того стану на культурному відтинкові був і є І. Білодід. Слухняно і активно виконуючи політику московського великодержавства, він працює для духово - культурного винародовлення нації. Академік І. Білодід знає, що всі національні культури світу створили народи їх рідними мовами. Рідна мова — це той міст, при допомозі якого, твердить грузинський академік А. Зурабашвілі, встановлюється певний зв'язок між фізичною і психічною сторонами людини" („Літературная Грузия", ч. 4, 1972).

Яка ж злочинна політика большевицького великодержавства, якій так запопадливо служить слизькохвостий академік з Києва! Заприпонившись на московському колоніяльному ланцюзі, він лає Центральну Раду, націоналістів — усіх оборонців національної ідеї. Видно вона дошкуляє.

„ЛОМОНОСОВСЬКА ПРЕМІЯ"

Комітет по Ломоносовських преміях Держкіно СССР у Москві, який щороку призначає нагороди за науково-популярні кінофільми, цього року нікому не дав першої нагороди, другу одержала Київська студія науково-популярних фільмів за фільм про науковця „Микола Амосов", який поставили: Т. Залоєв, М. Вепринський і В. Солонін... Третю нагороду здобув л е н і н г р а дський фільм „Великий викривач" — про російського письменника Льва Толстого, який проповідував непротивлення злу насильством, себто терпіння мук.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СТЕФАН ПУЦИЛО, член УНС Відд. 35 Т-ва Укр. Амер. Єдність в Чикаго, Ілл., помер 11 вересня 1972 р. на 56-му р. ж. Нар. в Віллиц, В. Вір., став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку 2 сестри: Нору і Єву. Похорон відбувся 14 вересня ц. р. на цвинтарі св. Марії в Чикаго, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ІРЕНА МАЛАДОВИЧ, членка УНС Відд. 413 Т-ва ім. Ольги Басараб в Ірвінґтоні, Н. Дж., померла 18 вересня 1972 р. на 49 р. ж. Нар. в Ньюарку, Н. Дж. і стала членкою УНС в 1941 р. Полишила в смутку мужа Волтера, сина Кеннета В., доньки: Каролю і Ванду, матір Катерину, братів: Степана і Адольфа. Похорон відбувся 21 вересня 1972 р. на цвинтарі George Washington Memorial Park, Paramus, N.J.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ЙОСИФ ТУМСЬКИЙ — член УНС Відд. 330 Т-ва Запор. Січ в Літтл Фолс, Н. Й., помер 1 грудня 1972 р. на 57 р. ж. Нар. в Клайвіллі, Н. Й. і став членом УНС в 1938 р. Полишив у смутку дружину Марію, сина Михайла, дочку Евгенію і внуків. Був предсідником 330-го Відд. Похорон відбувся 4 грудня 1972 р. на цвинтарі св. Марії, Town of Herkimer.
Вічна Йому Пам'ять!
Я. Мартинюк, секр.

ТЕОДОР КІНАШ, член УНС Відд. 390 Т-ва Ів. Франка в Брістол, Конн. помер 18 листопада 1972 р. на 84 р. ж. Народився на Україні і став членом УНС в 1937 р. Полишив у смутку родину: Анну, Марію, Катерину, Мілдред, Патріцію, Степана, Івана, Волтера, Павла, Петра. Похорон відбувся 20 листопада 1972 р. на цвинтарі св. Михаїла в Терривіллі, Конн.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Бугрин, секр.

ФРАНКО (ТЕОДОР) ТУРКО, член УНС Відд. 481 Т-ва Ів. Франка в Карнеґі, Па., помер 12 грудня 1972 р. на 54 р. ж. Став членом УНС 1937 р. Полишив у смутку дружину Стеллу, Цеитію і Христину — доньки. Похорон відбувся 15 грудня 1972 р. на цвинтарі Пресв. Трійці в Карнеґі, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Сивий, секр.

МАРІЯ НЮНЬКА, — членка УНС Відд. 471 ім. ген. Т. Чупринки в Монтреалі, Канада, померла 2 грудня 1972 р. на 71 р. ж. Нар. в с. Стрілиська Нові, Україна і стала членкою УНС 1948 р. Полишила в смутку мужа Івана, дочку Софію, сина Василя. Похорон відбувся на цвинтарі в Монтреалі, Квібек, Канада.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Андрухів, секр.

ПАНТЕЛЕМОН ПУНДЯК — член УНС Відд. 288 Б-ва св. Димитрія в Бетлегем, Па., помер 27 грудня 1972 р. на 77 р. ж. Нар. в с.Ляшки Завонзані, пов. Рудки, Україна і став членом УНС 1925 року. Полишив у смутку дружину Юстину, доньку Анну, сина Михайла, 3 внуків, 2 правнуків, 2 сестри і брата. Похорон відбувся 30 грудня 1972 р. на парохіяльному цвинтарі в Аллентавні, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Дм, Мушастий, секр.

АННА ВОЛОШИН, членка УНС Відд. 123 С-ва св. Марії в Скрентоні, Па., померла 27 грудня 1972 р. на 66 р. ж. Нар. в с. Ободівка, пов. Збараж, Україна і стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку мужа Івана та сестру. Похорон відбувся 30 грудня 1972 р. на цвинтарі св. Михаїла в Скрентоні, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Ів. Голик, секр.

Д-р ІВАН СМЕРЕКА, член УНС Відд. 175 Б-ва св. о. Миколая в Детройті, Міш., помер 26 грудня 1972 р. на 72 р. ж. Нар. в с. Мамаївці, біля Черновець, Буковина, і став членом УНС 1949 р. Полишив у смутку дружину Зою, дочку Корінну, в Україні сина Ярослава з дружиною та 2 внуків. Покійний був секретарем Відділу. Похорон відбувся 29 грудня 1972 р. на цвинтарі Гренд Лавн в Детройті, Міш.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Цапіж, секр.

ІВАН ВІНЦЕНТІЙ, член УНС Відд. 283 Т-ва Запор. Січ в Абурн, Н. Й., помер 10 грудня 1972 р. на 85 р. ж. Нар. в с. Новосілки Гостинні, пов. Рудки, Україна і став членом УНС 1934 р. Полишив у смутку дружину Марію, дві доньки: Анну і Ольгу, сина Йосифа. Похорон відбувся 13 грудня 1972 р. на цвинтарі св. Йосифа в Абурн, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Гавринків, секр.

ОСИП КРОЛЬ, член УНСоюзу Відд. 349 Т-ва Т. Шевченка в Манвіллі, Н. Дж., помер 25 жовтня 1972 р. на 79 р. ж. Покійний нар. в Україні і став членом УНС 1944 р. Полишив у смутку дружину та родину. Похорон відбувся 28 жовтня 1972 р. на цвинтарі в Сомервіллі, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Захарко, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 28-го СІЧНЯ 1973 р.

NEW BRITAIN, Conn. Річні Загальні Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 254 Відд. о год. 3 по пол. в Укр. Горож. Клюбі, 34 Oak вулиця. Проситься чл. прибути. — П. Селеман, гол., А. Кобеля, касир, В. Романишин, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6876, Урурці відходять, Тарзан залишається

DELAYING THEIR VISIT TO THE VILLAGE OF THE SPIDER PEOPLE UNTIL TARZAN COULD LEARN THE LANGUAGE OF THE STRANGE CREATURES, THE URURUS ARE READY TO LEAVE...
AH-YU IS HAPPY YOU STAY WITH HIM FOR LONG VISIT--SO HE LEARNS MANY THINGS FROM YOU! BUT REMEMBER, FRIEND TARZAN, THESE ARE PEOPLE... NOT ANIMALS!
U! U! AH U! AH-AH! U! AH!
U!U! FRIEND AH-YU! YOUR TRUST IN ME MAKES ME EAGER TO HELP YOU! I WILL GO WITH YOU TO THE PLACE OF THE 'MONEY ROCKS' — SO I CAN TELL YOU WHAT YOUR GOLD TREASURE IS WORTH... IF CHIEF MITI FINDS AN HONEST TRADER!

Продовжуючи свої відвідини в селі павукоподібних людей, поки Тарзан зможе навчитися мови тих дивних створінь, урурці готові до відходу...

Ах-Ю щасливий, що ти залишаєшся з ним для довших відвідин, так, що він навчиться від тебе багато речей! Але пам'ятай, друже Тарзане, це — люди, а не звірята!

У, у. ах у, ах-ах! У — ах!

У, у, друже Ах-Ю! Твоє довір'я до мене підбадьорює мене, щоб допомогти тобі! Я піду з тобою на місце камінних грошей, щоб я міг сказати тобі, скільки вартний твій золотий скарб... якщо вождь Міті знайде якогось чесного купця!